Kansalaisten käsityksiä kulttuuripalveluista ja kuntahallinnosta 2012

Yksikönjohtaja Sakari Nurmela
Työnro: 220102766

TNS Gallup Oy, Itätuulenkuja 10, 02100 Espoo

Tämän tutkimuksen tulokset on tarkoitettu vain tilaajan omaan käyttöön. Niitä ei saa lainata, luovuttaa, jälleenmyydä tai julkaista ilman tutkimusyrityksen lupaa.

Sisällys sivu

1 Johdanto 1

2 Kulttuuripalveluilta odotettavat asiat 1

3 Kulttuuripalveluihin liitettäviä ominaisuuksia 4

4 Mielipiteet kulttuurialan ansioista 12

5 Käytetyimmät kulttuuripalvelut 13

6 Kulttuuria ja kulttuuripalveluita koskevat käsitykset 16

7 Kuntahallintoa koskevat käsitykset 19

Liitekuvat 21

Lomake 60

1 Johdanto

Tässä yhteenvetoraportissa esitetään keskeiset tulokset tutkimuksesta, jossa tarkasteltiin suomalaisten kulttuuripalveluihin sekä kuntahallintoon ja -viestintään liittämiä käsityksiä.

Esitetyissä kysymyksissä käsiteltiin mm. kulttuuripalveluiden käyttöä, niiden tärkeinä pidettyjä piirteitä sekä niiden vaikutuksia mm. asumisviihtyvyyteen ja paikkakunnan houkuttelevuuteen.

Lisäksi tarkasteltiin mielipiteitä kulttuuriammateissa työskentelevien ansiotason riittävyydestä sekä eräitä yleisemmin kuntahallintoon liittyviä kysymyksiä.

Tutkimusta varten haastateltiin yhteensä 1.178 henkilöä 17. – 22.8.2012 välisenä aikana. Aineisto kerättiin hyödyntäen Gallup Kanavaa. Kyseessä on TNS Gallup Oy:n kotitalouspaneeli, jossa erikseen rekrytoitu joukko vastaa kyselyihin viikoittain Internetin ylitse.

Tutkimuksen vastaajajoukko edustaa maamme 15-75 -vuotiasta väestöä Ahvenanmaan maakunta pois lukien. Tilastollinen virhemarginaali on keskimäärin 2,6 prosenttiyksikköä suuntaansa.

Tutkimus toteutettiin edellisen kerran syksyllä 2011 ja sitä ennen vastaavana ajankohtana 2008. Tuoreita lukuja verrataan aina tilaisuuden salliessa siinä saavutettuihin tuloksiin. Tutkimus on toteutettu Akavan Erityisalat ry:n toimeksiannosta.

2 Kulttuuripalveluilta odotettavat asiat

Useat kulttuuripalveluihin liittyvät asiat ovat suomalaisille merkityksellisiä. Valtaosa pitää kaikkia tutkittuja kuutta ominaisuutta vähintään melko tärkeinä.

Kaksi keskeisintä kulttuuripalveluihin liittyvää asiaa ovat toisaalta se, että ne ovat laadukkaita, toisaalta, ettei niiden hinta muodostuisi niitä käyttäville liian suureksi. Noin kaksi suomalaista viidestä pitää erittäin tärkeänä, että nämä seikat toteutuvat.

Käytännössä kaksi viidestä (38 %) pitää tarjottavien kulttuuripalveluiden laadukkuutta erittäin merkittävänä asiana. Kohtuullinen hinta on erittäin tärkeä melkein joka toiselle. Runsas kolmannes edellyttää ehdottomasti, että palveluja on tarjolla eri käyttäjäryhmille.

Runsas neljännes – vajaa kolmannes nostaa samaan kategoriaan sen, että palvelut on tuotettu asiantuntevasti ja ettei niiden pysyvyys ole uhattuna. Melkein yhtä monelle on erittäin tärkeätä, että palvelut ovat lähellä tai muuten helposti saatavissa.

Kun asiaa tarkastellaan siten, että huomioon otetaan myös kutakin seikkaa melko tärkeänä pitävät, havaitaan, että kysymyksessä käsitellyillä kulttuuripalveluihin liittyvillä asioilla on merkitystä suomalaisille.

Käytännössä neljä viidestä pitää jokaista tutkittua asiaa vähintään melko tärkeänä kulttuuripalvelujen yhteydessä.

Seuraavan sivun kuviosta (kuvio 2) käy ilmi erittäin ja melko tärkeä -vaihtoehdot valinneiden osuuksien muutos (raportin liitteenä on graafinen esitys – liitekuvio 1, josta käy ilmi myös muut vaihtoehdot valinneiden – vähäisiksi jääneet - osuudet).

ERÄIDEN ASIOIDEN TÄRKEYS
KULTTUURIPALVELUIDEN YHTEYDESSÄ (%)

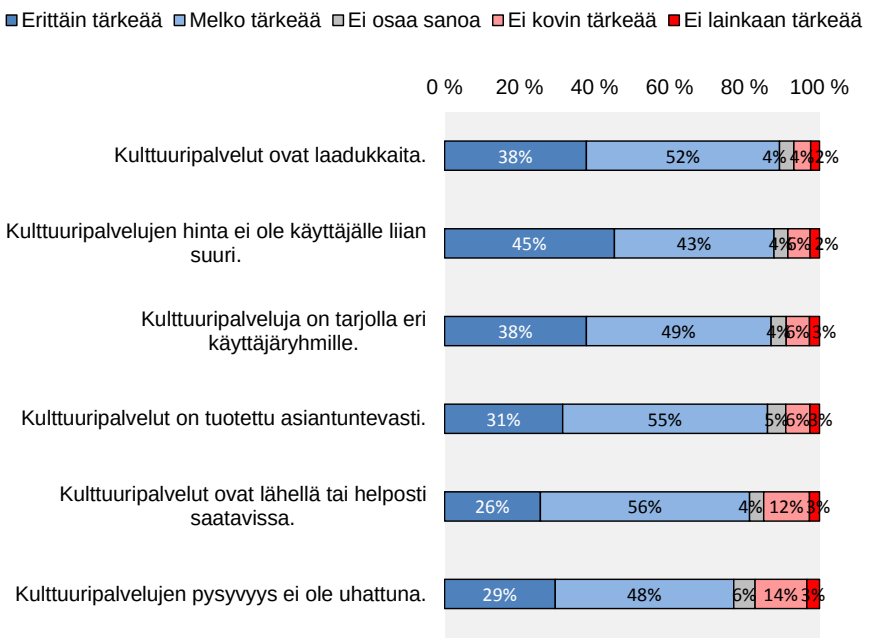

Kuvio 1.

ERÄIDEN ASIOIDEN TÄRKEYS
KULTTUURIPALVELUIDEN YHTEYDESSÄ:
erittäin ja melko tärkeää -osuudet (%)

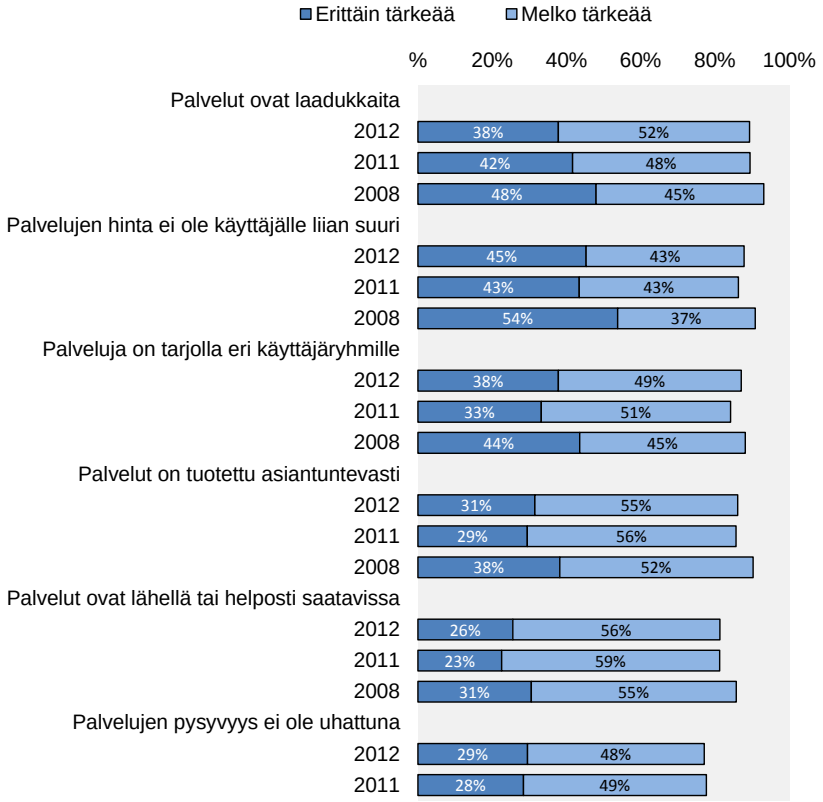

Kuvio 2.

Kuviosta voi havaita eräitä muutoksia, esim. sen, että aiempaa harvempi pitää palvelujen laatua erittäin tärkeänä (kokonaisuudessaan tilanne ei kuitenkaan ole muuttunut). Palveluiden pysyvyys on yhtä tärkeää kuin ennenkin, mutta muuten vaatimukset ovat hieman tiukentuneet kautta linjan. Toisaalta erot kuitenkin mahtuvat tilastolliseen virhemarginaaliin, eivätkä siten anna aihetta kovin suoraviivaisten johtopäätösten vetämiselle.

Lisäksi valtaosa suomalaisista on edelleen enemmän kuin vakuuttunut kysymyksessä esitettyjen kulttuuripalveluihin liittyvien tekijöiden tärkeydestä.

Raportin liitteenä ovat graafiset esitykset, joista käyvät ilmi eri väestöryhmien mielipiteet edellä mainituista kysymyksistä (liitekuviot 2-7).

Yhteenvedon omaisesti voidaan kuitenkin todeta mm. se, että iän karttuessa kansalaisten toive kulttuuripalvelujen asiantuntevasta tuottamisesta muuttuu jonkin verran voimakkaammaksi. Muissa yhteyksissä ikä ei jaa käsityksiä aivan yhtä paljon.

Sukupuolten välinen mielipide-ero paljastui jokaisen tekijän yhteydessä. Naisista suurempi osa kuin miehistä piti kutakin erittäin tärkeänä. Toive palvelujen laadukkuudesta esitettiin jokseenkin yhtä voimakkaana, mutta kaikissa muissa asioissa naisten ja miesten näkemysten välille muodostui selvä ero.

Suurimmillaan se oli silloin, kun todettiin, ettei palvelujen hinta saisi olla käyttäjille liian suuri tai, että palvelujen tarjonnan tulee kattaa eri käyttäjäryhmät. Naisista noin 20 prosenttiyksikköä useampi kuin miehistä valitsi kummassakin tapauksessa vaihtoehdon ”erittäin tärkeä”.

Nuoret, opiskelijat, työttömät ja alemmat toimihenkilöt korostivat kulttuuripalvelujen kohtuullisen hinnan merkitystä keskimääräistä voimakkaammin. Johtavassa asemassa olevat ja eläkeläiset muistuttivat niiden laadun ja asiantuntevan tuottamisen tärkeydestä.

Taulukko 1. Kulttuuripalveluihin liittyvien seikkojen tärkeys puoluekannatuksen mukaan. Erittäin tärkeä -osuuksia (%).

	KOK	SDP	PS	KESK	VAS	VIHR
Palvelut laadukkaita	42	43	36	26	42	54
Hinta ei käyttäjälle liian suuri	34	46	46	38	47	56
On tuotettu asiantuntevasti	36	39	28	28	34	39
Tarjolla eri käyttäjäryhmille	34	46	46	38	47	56
Lähellä tai helposti saatavissa	24	22	21	20	36	36
Pysyvyys ei ole uhattuna	21	38	29	19	50	51

Henkilön yleinen ideologinen suuntaus näyttää ohjaavan jonkin verran kulttuuripalveluihin liittyviä preferenssejä. Varsinkin vihreät nostivat monta tekijää voimakkaammin esiin kuin muiden puolueiden kannattajat.

Perussuomalaisista läheskään yhtä moni kuin esim. vihreistä ei edellytä kulttuuripalveluilta laatua tai sitä, että ne olisi tuotettu asiantuntevasti. Vasemmistoliittolaiset sen sijaan myötäilevät käsityksissään vihreitä. Keskustalaiset taas esittävät muita vähemmän kulttuuripalveluita koskevia vaatimuksia.

Kokoomuslaisten ja sosiaalidemokraattien mielipiteet ovat monessa suhteessa samantyyppiset. Jälkimmäisistä useampi kuitenkin korostaa sitä, ettei palveluiden hinta olisi käyttäjälleen liian suuri ja, että niitä olisi tarjolla eri käyttäjäryhmille. Lisäksi jonkin verran useampi sosiaalidemokraatti kuin kokoomuslainen pitää tärkeänä sitä, ettei palveluiden pysyvyys ole uhattuna.

3 Kulttuuripalveluihin liitettäviä ominaisuuksia

Kulttuuripalvelujen koettu merkitys paljastui kysymyssarjassa, jossa tutkimukseen osallistuneet ottivat kantaa kymmeneen asiaa sivunneeseen väittämään. Kunkin kanssa saattoi olla täysin/ jokseenkin samaa tai eri mieltä.

Valtaosa joukosta pitää kulttuuripalveluita hyvänä keinona lisätä turismia. Vajaat kaksi viidesosaa (38 %) oli täysin ja käytännössä joka toinen (48 %) jokseenkin sitä mieltä, että *"hyvin toimivat kulttuuripalvelut ovat vetovoimatekijä, joka houkuttelee matkailijoita paikkakunnalle".*

Suuri yksimielisyys liittyi myös tarpeeseen tarjota niitä kaikenlaisille ihmisille. Kun väitettiin, että *"kulttuuripalveluita on tuotettava tasapuolisesti eri ikä- ja väestöryhmille"*, useampi kuin neljä viidestä oli ainakin jossain määrin asian takana.

Joka kolmas vastaaja (30 %) tunnustautui väitetyn kanssa täysin samanmieliseksi, joka toisen (49 %) ollessa sen kanssa jokseenkin yhtä mieltä.

Kolme neljästä ajattelee, että ollessaan hyvin toimivat, kulttuuripalvelut vahvistavat paikkakuntansa asukkaiden hyvinvointia ja tuovat sinne uusia asukkaita. Yhtä moni on vähintään melko vakuuttunut siitä, että *"kulttuuripalvelut luovat moniarvoisuutta ja edesauttavat kansainvälisyyttä".*

Enemmistö pitää lisäksi jokseenkin selviönä, että kunta huolehtii alueensa kulttuurista ja tukee sen asukkaiden omaa kulttuuriharrastustoimintaa. Melkein neljäsosa koko joukosta on täysin tätä mieltä, kun 51 prosenttia on asiasta jokseenkin vakuuttunut.

KULTTUURIPALVELUIHIN LIITTYVIÄ MIELIPITEITÄ 1/2 (%)

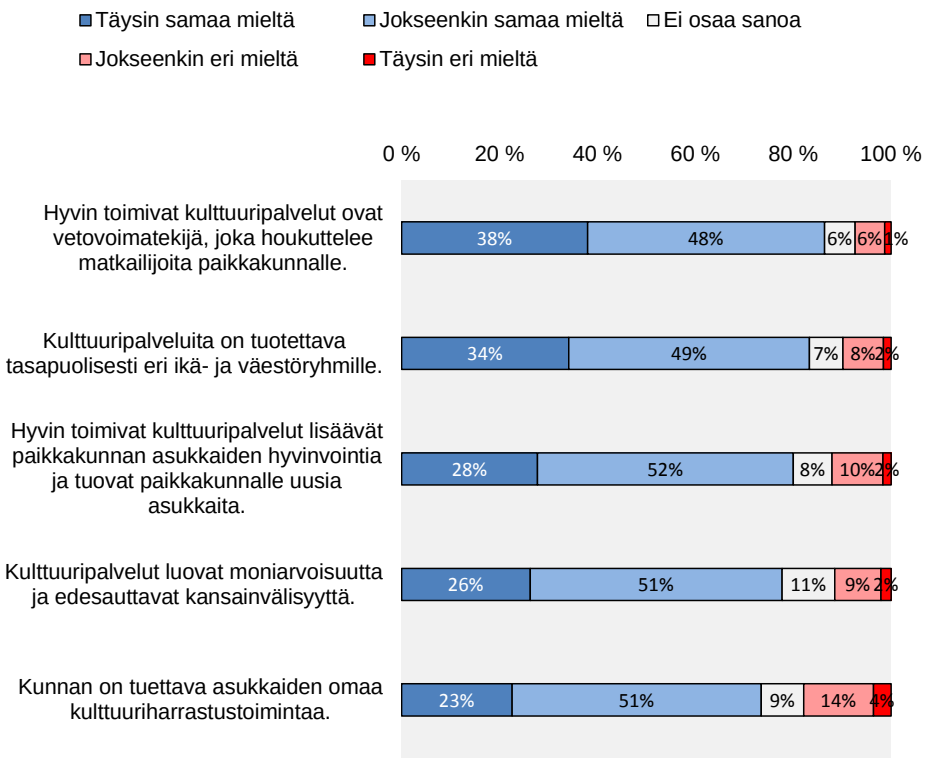

Kuvio 3a.

KULTTUURIPALVELUIHIN LIITTYVIÄ MIELIPITEITÄ 2/2 (%)

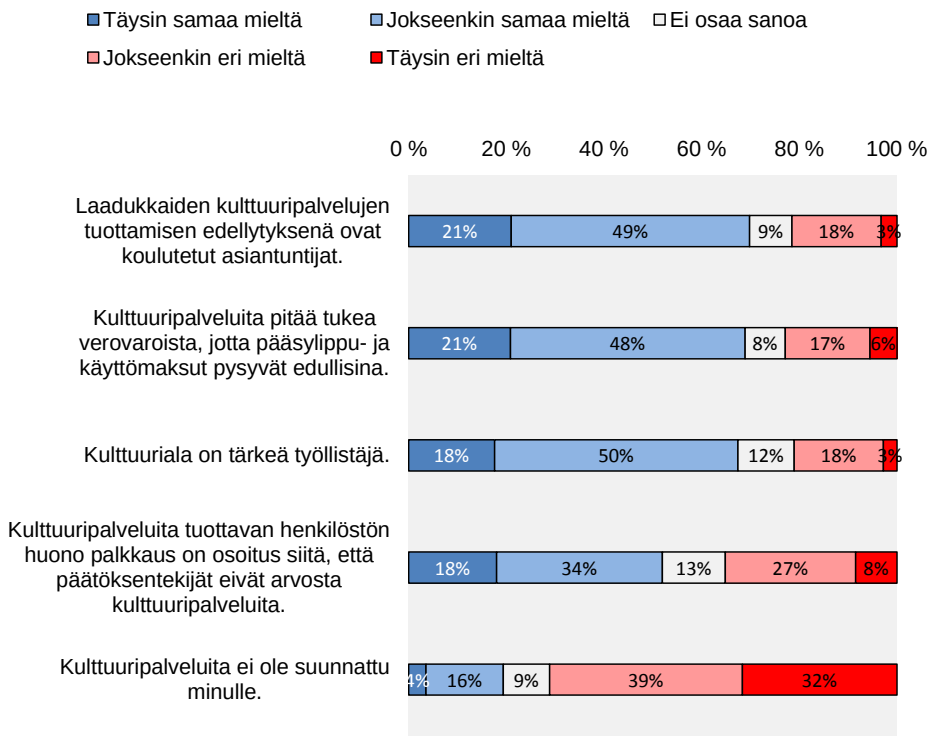

Kuvio 3b.

Suurin osa joukosta tunnustaa myös sen, että hyvät kulttuuripalvelut vaativat hyviä tekijöitä. Kun todettiin, että *"laadukkaiden kulttuuripalvelujen tuottamisen edellytyksenä ovat koulutetut asiantuntijat*", 70 prosenttia koko joukosta yhtyi ajatukseen. 21 prosenttia oli sen kanssa täysin ja 49 prosenttia jokseenkin samaa mieltä.

Kulttuuripalveluihin oleellisesti liittyvä demokraattisuus tulee esiin em. monipuolisuusvaatimuksen (tasapuoliset palvelut eri ikä- ja väestöryhmille) lisäksi todettaessa, että *"kulttuuripalveluja pitää tukea verovaroista, jotta pääsylippu- ja käyttömaksut pysyvät edullisina".*

Kaksi kolmesta on tätä mieltä. Väitetyn kanssa täysin samaa mieltä on 21 prosenttia ja siihen jokseenkin yhtyviä 48 prosenttia.

Enemmistö (68 %) pitää kulttuurialaa tärkeänä työllistäjänä. Vuonna 2011 vastaavasti ajatteli kymmenen prosenttiyksikköä harvempi. Kyseessä on tilastollisesti merkitsevä muutos. Aikaisempaa useampi uskoo kulttuuripalveluiden olevan hyvin toimiessaan sekä matkailijoita että uusia asukkaita paikkakunnalle houkutteleva vetovoimatekijä. Kahdessa jälkimmäisessä puhutaan kuitenkin oireellisista eroista.

Joka toinen arvelee kulttuuripalveluja tuottavan henkilöstön huonon palkkauksen olevan käytännön osoitus siitä, etteivät päätöksentekijät arvosta kyseisiä palveluita. Tässä käsitykset ovat entiset. Myös aiemmin enemmistö on antanut asiassa kritiikkiä päätöksentekijöille.

71 prosenttia suhtautui kieltävästi väitteeseen *"kulttuuripalveluita ei ole suunnattu minulle"*. Ilmeisesti tarjonta osuu kohtalaisen hyvin kohteeseensa, ja kyseinen joukko on havainnut myös heille suunnattua kulttuuripalvelutarjontaa.

Mitä iäkkäämmästä henkilöstä on kyse, sitä todennäköisemmin tätä mieltä ollaan. Kolme neljästä kuusikymmentä vuotta täyttäneestä kieltää väitetyn kuvaavan itseään.

KULTTUURIPALVELUIHIN LIITTYVIÄ MIELIPITEITÄ: hyvin toimivat kulttuuripalvelut ovat vetovoimatekijä, joka houkuttelee matkailijoita paikkakunnalle (%)

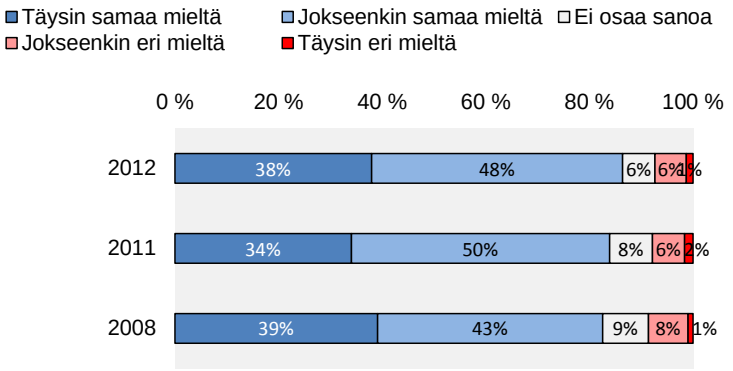

Kuvio 3c.

KULTTUURIPALVELUIHIN LIITTYVIÄ MIELIPITEITÄ: hyvin toimivat kulttuuripalvelut lisäävät paikkakunnan asukkaiden hyvinvointia ja tuovat paikkakunnalle uusia asukkaita (%)

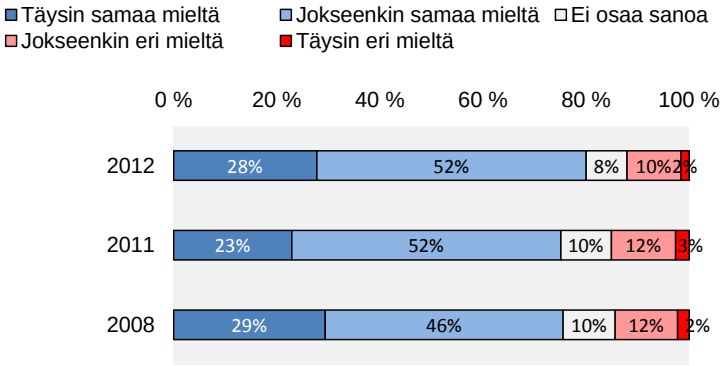

Kuvio 3d.

KULTTUURIPALVELUIHIN LIITTYVIÄ MIELIPITEITÄ: kulttuuriala on tärkeä työllistäjä (%)

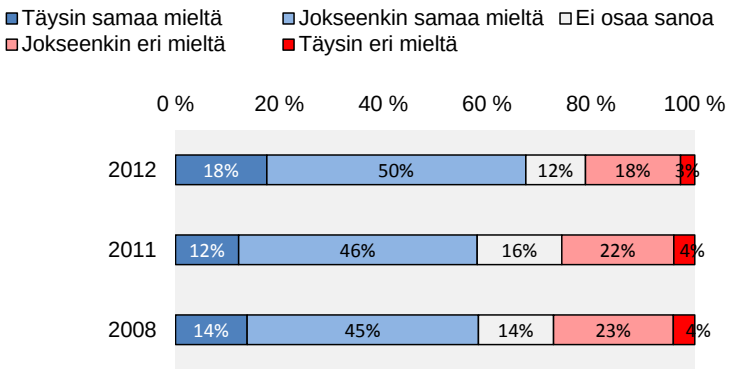

Kuvio 3e.

Myös pääkaupunkiseudulta löytää monia, jotka asettuvat väitetyn kanssa täysin eri kannalle, samoin Vihreän liiton kannattajien ja vasemmistoliittolaisten parista. Keskimääräistä useampi ns. nuori aikuinen eli 25-49 -vuotias, johtavassa asemassa työskentelevä, Itä-Suomessa asuva sekä perussuomalainen oli väittämän kanssa samaa mieltä.

KULTTUURIPALVELUIHIN LIITTYVIÄ MIELIPITEITÄ:
kulttuuripalveluita ei ole suunnattu minulle (%)

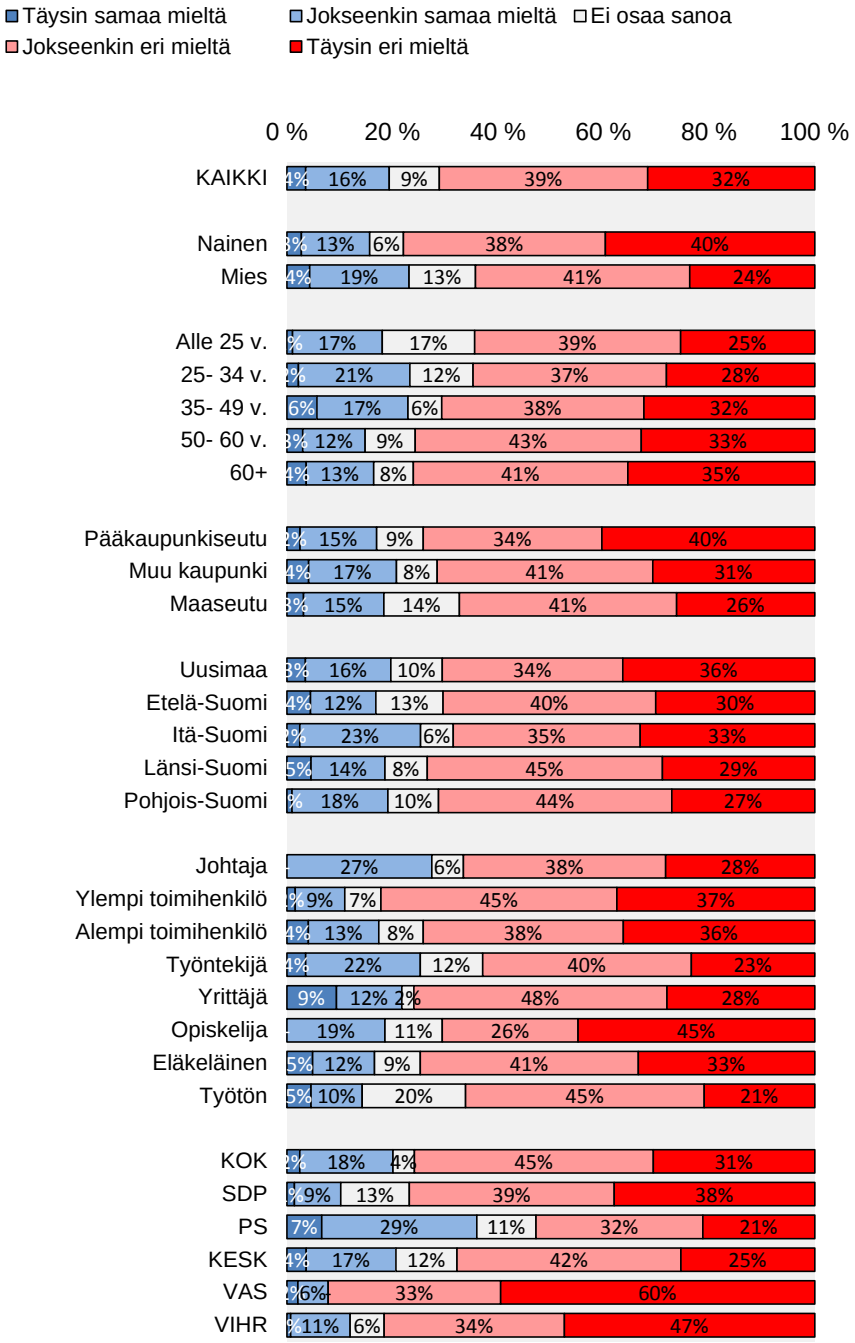

Kuvio 4.

Suurimpia puolueita kannattavien näkemyksistä huomio kiinnittyy itselleen sopivia kulttuuripalveluja keskimääräistä vähemmän löytäviin perussuomalaisiin. Heidänkin enemmistönsä myöntää, ettei väitteessä esitetty koske heitä henkilökohtaisesti. Silti joka kolmas perussuomalainen totesi uskovansa, ettei kuulu kulttuuripalveluiden ensisijaiseen kohderyhmään.

Kuvioon 5 puolestaan on merkitty eräisiin väestöryhmiin kuuluvien näkemyksiä väitteestä *”kulttuuripalveluita tuottavan henkilöstön huono palkkaus on osoitus siitä, että päätöksentekijät eivät arvosta kulttuuripalveluita”.*

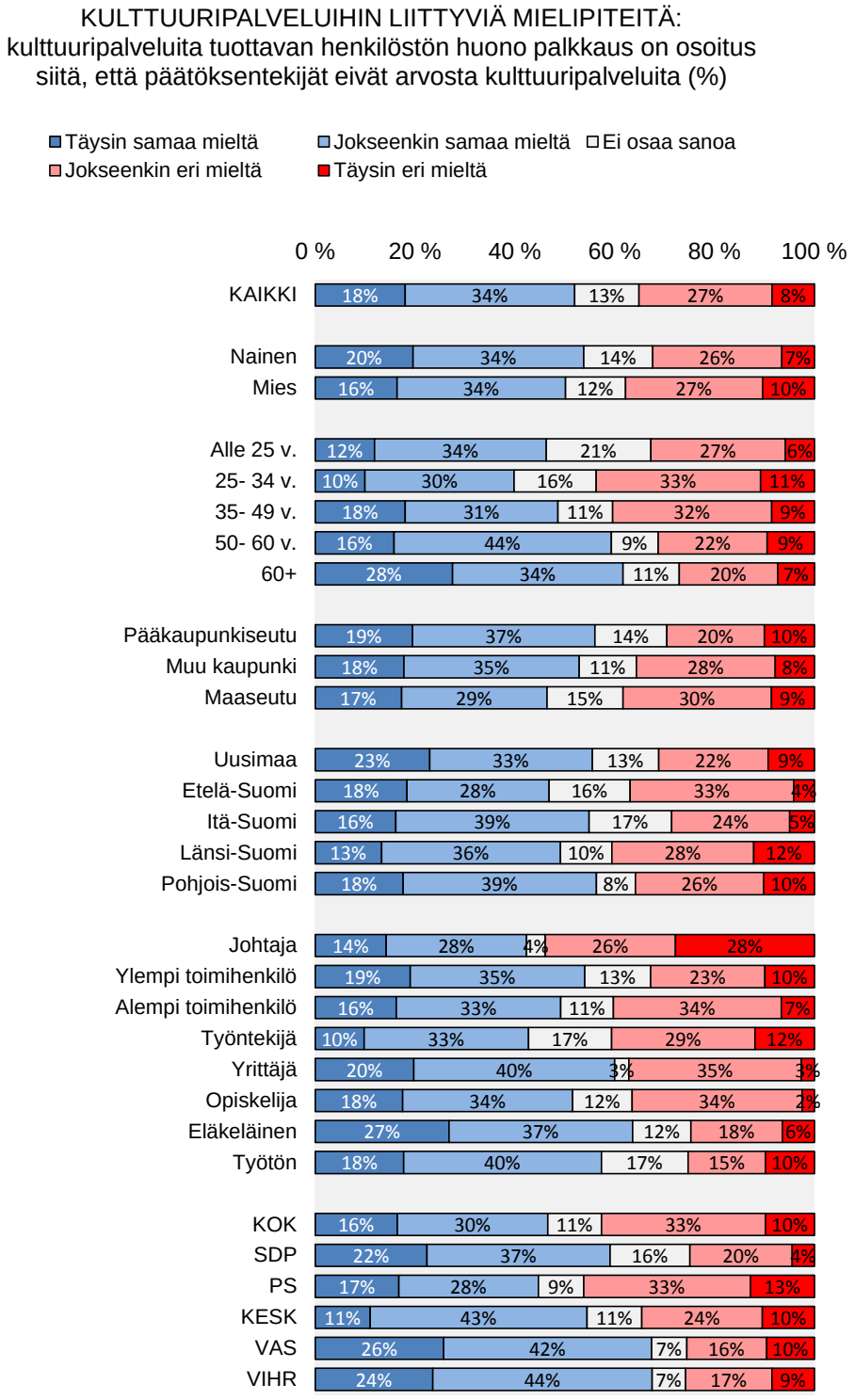

Kuvio 5.

Jälleen ikä jakaa käsityksiä. Mitä iäkkäämmästä henkilöstä on kyse, sitä todennäköisemmin hän uskoo väittämässä esitetyn olevan totta. Kaikkein nuorimmat kuitenkin muodostavat poikkeuksen tähän sääntöön. Heistä hieman suurempi osa kuin 25-34-vuotiaista oli samaa mieltä väitetyn kanssa.

Mitä urbaanimmassa ympäristössä asutaan, sitä todennäköisemmin ollaan samaa mieltä väitetyn kanssa. Lisäksi samaan joukkoon voi lukea Uudellamaalla sekä Itä- ja Pohjois-Suomessa asuvat.

Vasemmistopuolueiden ja Vihreän liiton kannattajat ovat keskimääräistä voimakkaammin väitetyn takana. Niin on myös moni kokoomuslainen ja perussuomalainenkin, mutta näistä kahdesta löytää johtajien ohella eniten väitetyn kanssa eri mieltä olevia.

KULTTUURIPALVELUIHIN LIITTYVIÄ MIELIPITEITÄ: hyvin toimivat kulttuuripalvelut ovat vetovoimatekijä, joka houkuttelee matkailijoita paikkakunnalle (%)

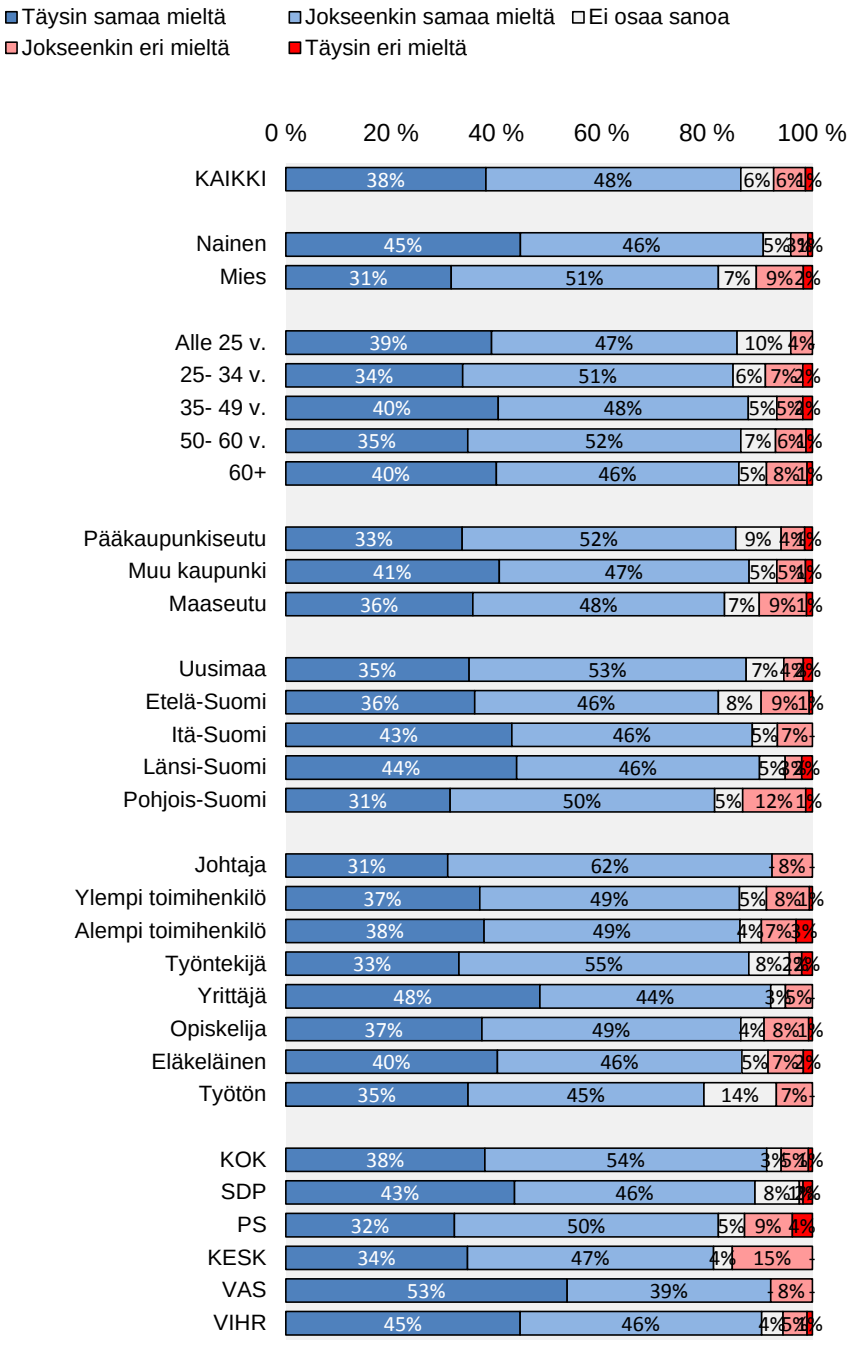

Kuvio 6.

KULTTUURIPALVELUIHIN LIITTYVIÄ MIELIPITEITÄ: hyvin toimivat kulttuuripalvelut lisäävät paikkakunnan asukkaiden hyvinvointia ja tuovat uusia asukkaita (%)

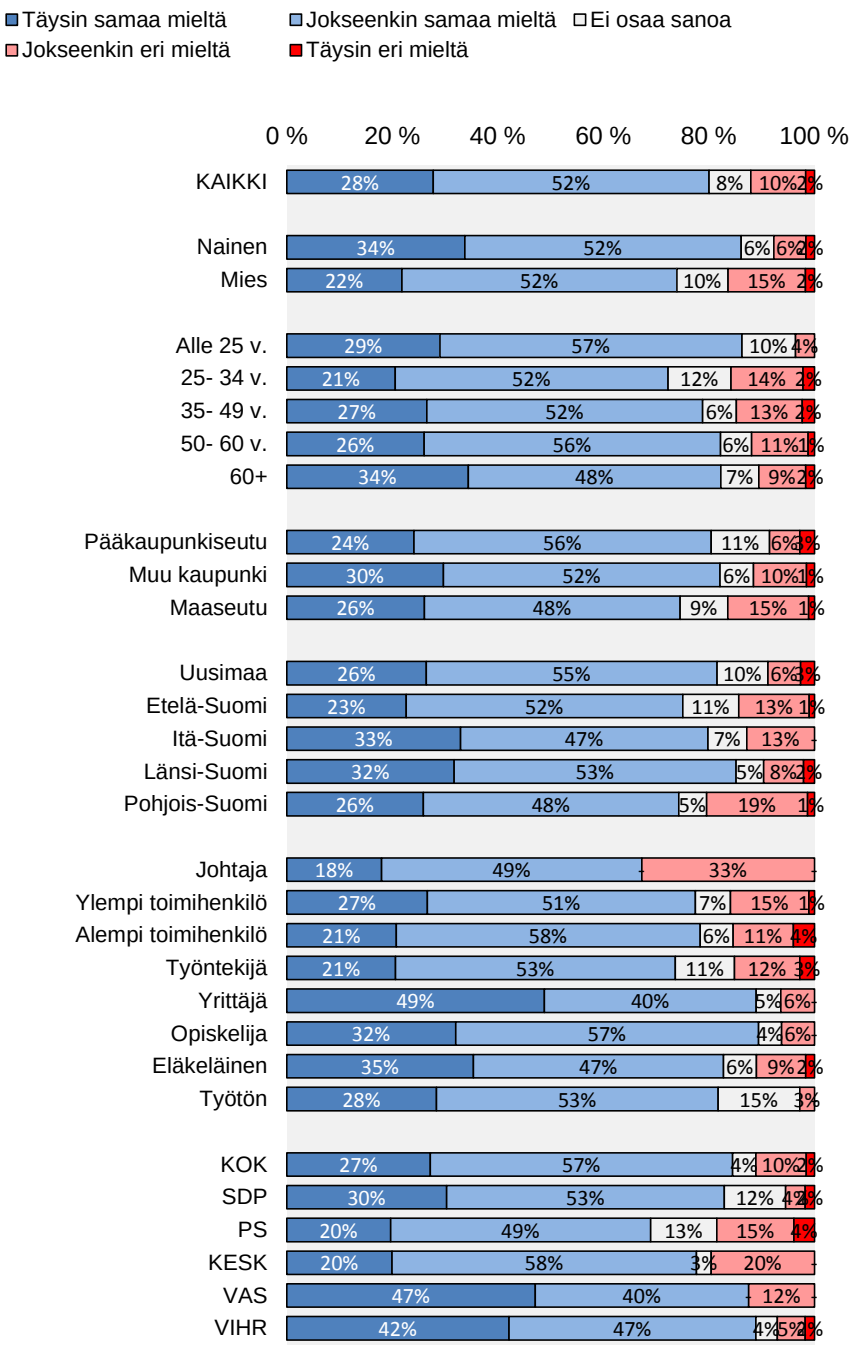

Kuvio 7.

Muita väitteitä koskevat väestöryhmäkohtaiset graafiset esitykset ovat sekä osin ohessa, osin liitteenä (liitekuviot 10-14). Voidaan kuitenkin todeta mm. se, että iän merkitys lyö koko ilmiökentän läpi. Mitä enemmän ikää karttuu, sitä selkeämmin kulttuuripalvelujen merkitys ja niiden tuottamisen vaativuus havaitaan ja tuodaan julki.

Eri ammattiryhmiin kuuluvien käsitykset ovat monessa suhteessa keskenään samantyyppiset. Esimerkiksi kulttuuripalvelujen merkitys vetovoimatekijänä (olipa kyse uusien asukkai-

den tai turistien houkuttelemisesta), osana koettua hyvinvointia tai moniarvoisuuden ja kansainvälisyyden luojana, tunnustetaan laajasti kaikissa ammattiryhmissä.

KULTTUURIPAVELUIHIN LIITTYVIÄ MIELIPITEITÄ:
kulttuuriala on tärkeä työllistäjä (%)

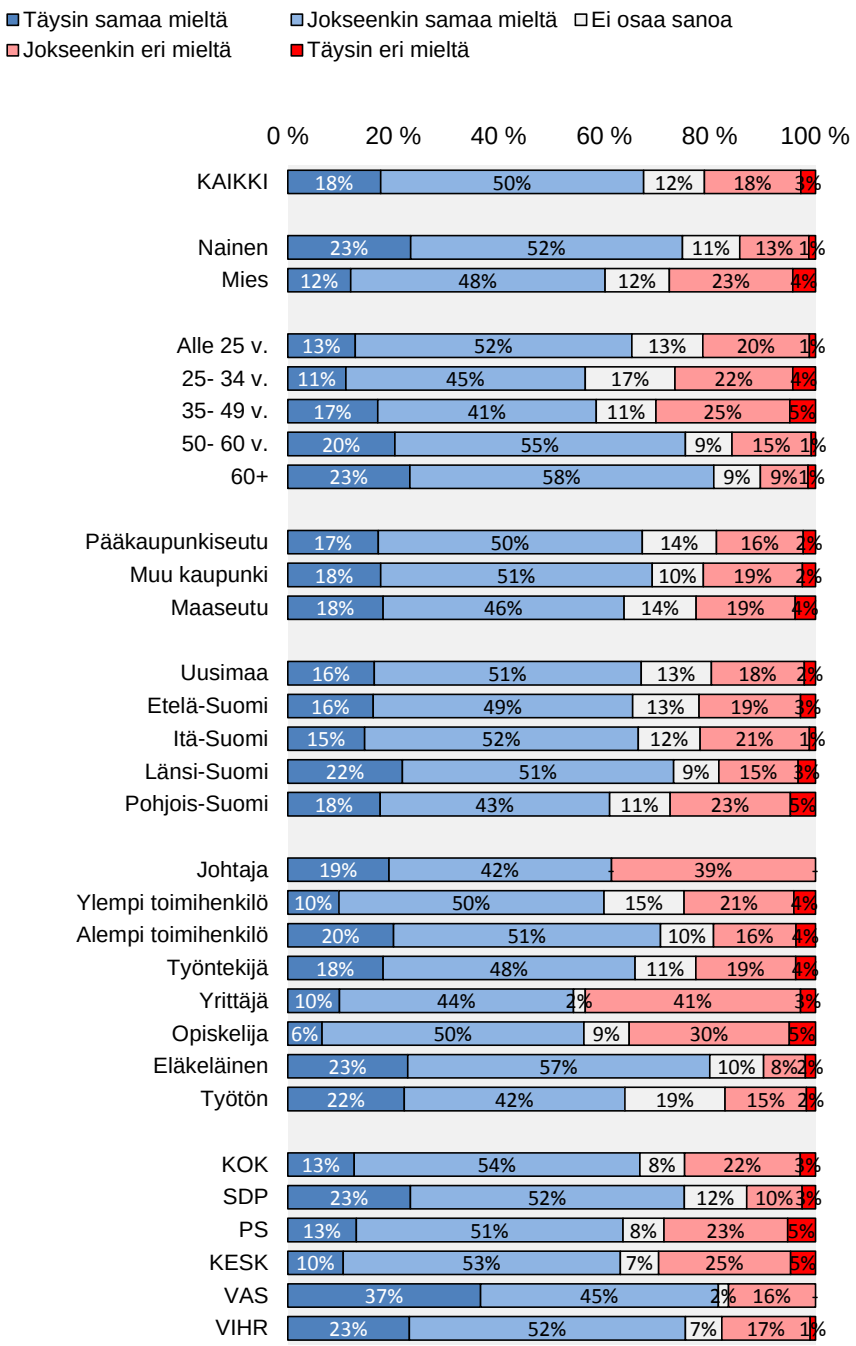

Kuvio 8.

Silti tiettyjä eroavaisuuksiakin havaitsee. Käsitys siitä, että laadukkaiden kulttuuripalveluiden tuottaminen edellyttää koulutusta ja asiantuntemusta, on keskimääräistä vallitsevampi ylempien toimihenkilöiden, yrittäjien ja eläkeläisten parissa.

Moni opiskelija uskoo kulttuuripalveluiden tuottavan moniarvoisuutta ja auttavan kansainvälistymisessä. Pohjois-Suomessa toivotaan keskimääräistä voimakkaammin kulttuuripalveluille tukea verovaroista

Taulukko 2. Kulttuuripalveluihin liittyviä mielipiteitä puoluekannatuksen mukaan. Täysin samaa mieltä -osuuksia (%).

	KOK	SDP	PS	KESK	VAS	VIHR
Tuotettava tasapuolisesti eri ryhmille	30	41	35	32	57	35
Houkuttelee matkailijoita (vetovoimatekijä)	38	43	32	34	53	45
Luovat moniarvoisuutta	22	35	15	17	58	38
Lisäävät hyvinvointia	27	30	20	20	47	42
Kunnan tuettava harrastustoimintaa	16	23	17	21	51	23
Laadun edellytys asiantuntijat ja koulutus	21	31	14	20	26	30
Palveluja pitää tukea verovaroin	13	26	16	13	32	37
Kulttuuriala tärkeä työllistäjä	13	23	13	10	37	23
Heikko palkkaus osoitus arvostuksen puutteesta	16	22	17	11	26	24
”ei suunnattu minulle”	2	2	7	4	2	*

*=alle 1 %

Oheiseen taulukkoon on merkitty suurimpia puolueita kannattavien näkemyksiä kulttuuripalveluista. Siinä esitetyt luvut ovat esitettyjen väittämien kanssa täysin samaa mieltä olleiden osuuksia. Taulukko kertoo selkeästi, että vaatimus kulttuuripalveluiden tasapuolisesta tuottamisesta eri väestöryhmille esitetään vahvasti kaikissa ryhmissä (voimakkaimmin vasemmistoliittolaisten ja vaimeimmin - mutta kuitenkin selvästi - kokoomuslaisten suilla).

Silti perussuomalaiset on se ryhmä, joka erottuu kautta linjan keskimääräistä pienempien prosenttilukujensa vuoksi. Vasemmistoliittolaiset taas asettuvat voimakkaasti kulttuuripalveluiden taakse, ollen niiden selkeitä puolestapuhujia. He myös vaativat keskimääräistä voimakkaammin (vihreiden kanssa) niiden tukemista verovaroin.

Raportin liitteenä löytyvät graafiset esitykset, joissa verrataan tuoreita tuloksia edellisessä tutkimuksessa saavutettuihin. Kokonaisuudessaan tulosten voi todeta pysyneen entisenlaisina.

4 Mielipiteet kulttuurialan ansioista

Kulttuurialan ansioiden riittävyyttä tutkittiin seuraavalla kysymyksellä: ”*Suomalaisen palkansaajan keskiansio lokakuussa 2011 oli 3.150 euroa/kk. Kulttuurialan ammateissa (esim. kirjastonhoitajat, museoamanuenssit ja kulttuurituottajat) edellytetään korkeakoulututkintoa. Näissä ammateissa toimivien keskiansio vastaavana ajankohtana oli noin 600 euroa vähemmän kuin suomalaisen. Onko tämä palkka mielestäsi riittävä?”*

Runsaan kolmasosan mielestä heidän ansionsa ovat riittävät. Kaikkiaan 44 prosenttia oli asiasta päinvastaista mieltä, kun viidenneksellä kaikista tutkimukseen osallistuneista ei ollut asiasta mielipidettä.

Käsitykset kyseisen ansiotason riittävyydestä vaihtelivat. Riittävänä sitä pitivät keskimääräistä useammat perussuomalaiset, keskustalaiset, johtajat ja toisaalta työntekijät. Eri-ikäisistä 25-49 -vuotiaissa oli eniten saman käsityksen jakavia.

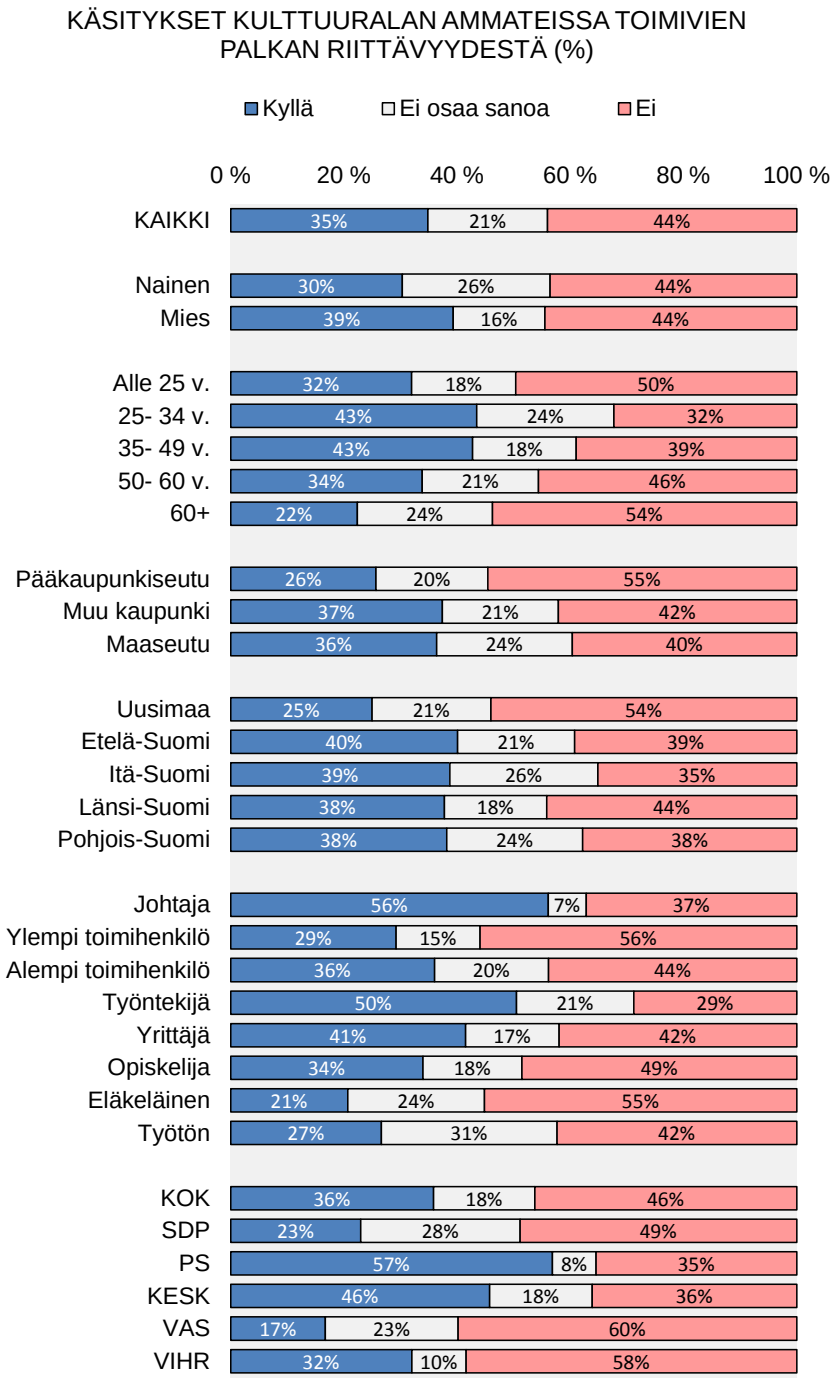

Kuvio 9.

Kaikkein vanhimmat ja nuorimmat suhtautuivat epäilevämmin kulttuurialan ammattien ansiotason riittävyyteen epäilevämmin kuin muunikäiset. Seuraa he saivat uusmaalaisista ja siellä varsinkin pääkaupunkiseudulla asuvista. Myös eläkeläiset ja ylemmät toimihenkilöt voi laskea tässä samaan joukkoon.

5 Käytetyimmät kulttuuripalvelut

Valtaosa suomalaisista lukeutuu kulttuuripalvelujen käyttäjiin. Peräti 69 prosenttia totesi käyneensä kuluneen vuoden aikana kirjastossa. Joka toinen oli käynyt kyseisenä aikana eloku-

vissa, runsas kolmannes – noin kaksi viidestä teatterissa (45 %), konsertissa (38 %) tai museossa (37 %).

Taidenäyttely oli tullut kyseeseen 31:lle, musiikkitapahtumat ja festivaalit 29 prosentille. Nuoriso- ja lasten kulttuuritapahtumat olivat sen sijaan olleet alle kymmenesosan ohjelmassa. Muun tyyppiset kulttuuritapahtumat tulivat mainituiksi vain marginaalisesti.

KULUNEEN 12 KUUKAUDEN AIKANA KÄYTETYT KULTTUURIPALVELUT (%)

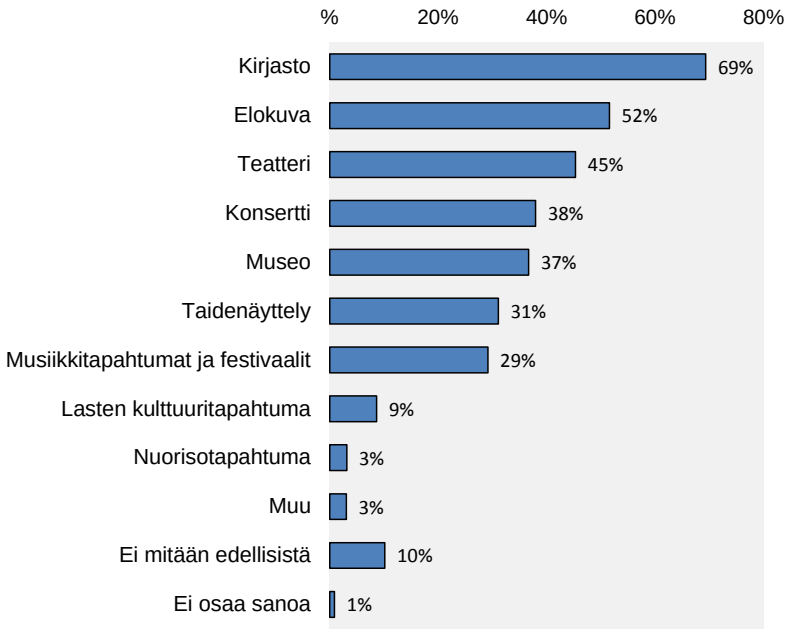

Kuvio 10.

Ainostaan 10 prosenttia kertoi, ettei ollut vieraillut minkäänlaisessa kulttuuritapahtumassa tai käyttänyt mitään kysymyksessä kuvatuista kulttuuripalveluista.

Oheisesta kuviosta käy konkreettisesti ilmi, ettei kulttuurin kuluttaminen ole muuttunut kolmessa vuodessa kovin paljon ainakaan tässä käytetyn mittarin perusteella. Kaikki tutkimuskertojen väliset muutokset ovat vähäisiä ja mahtuvat tilastolliseen virhemarginaaliin.

Silti voi pistää merkille, että teatteri, konsertti ja museovierailut olisivat olleet oireellisessa kasvussa. Vastaavasti musiikkitapahtuma- ja festivaalikävijöiksi on joka kerta ilmoittautunut hieman harvempi kuin edelliskerralla. Tilannetta kannattaa kuitenkin tarkastella maltillisesti.

Tarkempaa huomiota kiinnitettiin kolmen palvelun käyttämiseen: kirjastoihin, teatteriin sekä musiikkitapahtumiin ja festivaaleihin (graafiset esitykset liitteenä liitekuviot 15-17).

Kirjastojen osalta huomio kiinnittyy siihen, että kaikki tutkitut väestöryhmät kertoivat hyödyntäneensä sitä runsaasti ja suurin piirtein yhtä paljon. Joukosta erottuvat oikeastaan vain opiskelijat, työttömät ja pohjoissuomalaiset. He olivat vielä muitakin aktiivisempia kirjastokävijöitä. Myös usea ylempi toimihenkilö ilmoittautui joukkoon.

Teatteri- ja festivaaliyleisöjen ikärakenteet taas ovat ikäjakautumiltaan toistensa vastakohdat. Mitä iäkkäämpi henkilö, sitä todennäköisemmin hän on vieraillut teatterissa. Musiikkitapahtumiin ja festivaaleille osallistuminen taas on sitä yleisempää, mitä nuoremmasta henkilöstä on kysymys.

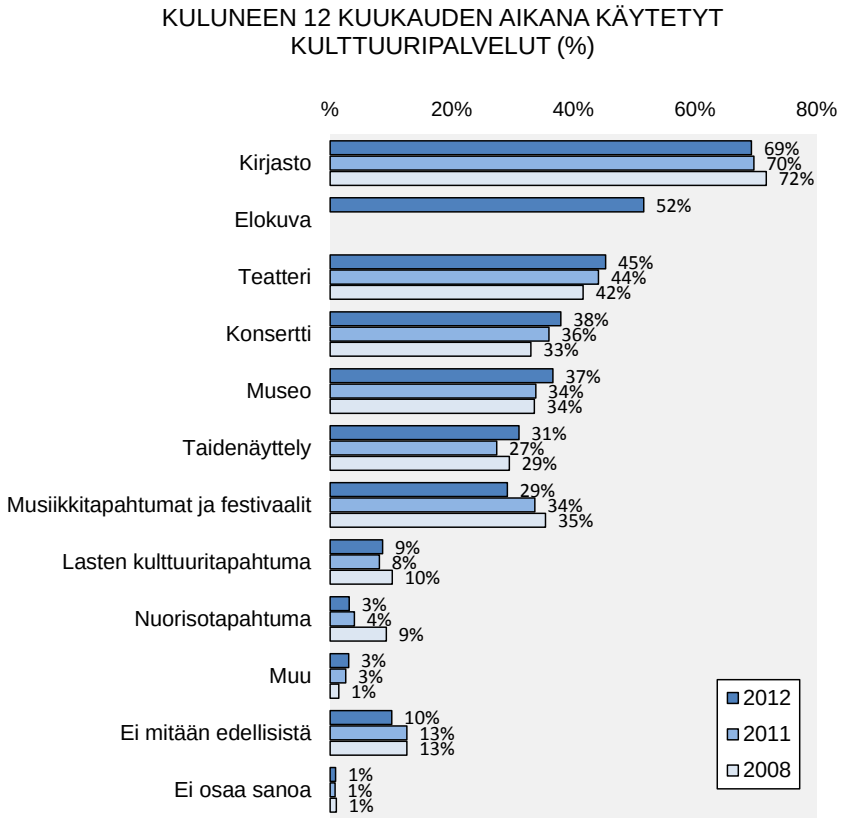

Kuvio 11.

Alle 25-vuotiaista 30 prosenttia kertoi tehneensä kuluneen vuoden aikana teatterivierailun. Vastaavasta joukosta 42 prosenttia oli käynyt musiikkitapahtumassa tai festivaalilla. Yli 60-vuotiaiden parissa kyseiset luvut olivat 60 ja 17 prosenttia.

Eläkeläisten lisäksi keskimääräistä useampi johtaja ja toimihenkilöväestöön kuuluva oli käynyt teatterissa. Moni ylempi toimihenkilö oli käynyt lisäksi musiikkitapahtumissa ja festivaaleilla. Opiskelijatkin erottuivat innokkaana festivaaliyleisönä.

Vasemmistoliittolaiset ja vihreät olivat keskimääräistä selvästi innokkaampaa festivaaliyleisöä. Vihreät osoittautuivat myös innokkaiksi teatterissa kävijöiksi. Sieltä löytää myös paljon kokoomuslaisia, sosiaalidemokraatteja ja keskustalaisia. Perussuomalaiset olivat olleet joukon passiivisimpia molemmissa.

Oheiseen taulukkoon on merkitty erilaisten kulttuuripalvelujen rinnakkaiskäyttöä koskevia tietoja siten kuin niitä hyödyntäneet ovat niistä kertoneet.

Taulukkoa luetaan sarakkeittain. Esim. museoissa käyneistä 68 prosenttia on käynyt myös teatterissa kuluneen vuoden aikana ja 65 prosenttia taidenäyttelyssä ja 61 prosenttia konsertissa.

Konserttiyleisöstä 76 prosenttia on myös hyödyntänyt myös teatterien tarjontaa, mutta vain 50 prosenttia on käynyt taidenäyttelyissä. Konserteissa käyneistä 49 prosenttia on osallistunut myös johonkin musiikkitapahtumaan tai festivaaleille.

Taulukko 3. Eri kulttuuripalvelujen ristikkäiskäyttö (%).

	Kir-jasto	Mu-seo	Teat-teri	Taide-näyt-	Kon-sertti	Lasten kulttuuri-tapahtuma	Nuoriso tapah-tuma	Musiikki tapah-tuma	Elo-kuva
Kirjasto	--	87	79	87	83	93	95	75	76
Museo	46	--	55	76	59	62	54	50	49
Teatteri	51	68	--	69	76	62	41	58	58
Taidenäyttely	38	65	47	--	50	51	40	46	40
Konsertti	45	61	63	61	--	54	39	63	50
Lasten kultt.itapahtuma	12	15	12	14	12	--	34	13	13
Nuorisotapahtuma	4	4	3	4	3	12	--	5	5
Musiikkitapahtuma/ festivaalit	31	40	37	43	49	44	47	--	43
Elokuva	57	68	66	67	68	75	80	76	--

Lasten kulttuuritapahtumaan osallistuneista suurempi osa kuin nuorisotapahtumassa mukana olleista on käynyt myös teatterissa, samoin taidenäyttelyssä tai konsertissa. Musiikkitapahtumien yleisöstä enemmistö on käynyt kirjaston lisäksi konsertissa, taidenäyttelyssä ja museossa.

6 Kulttuuria ja kulttuuripalveluita koskevat käsitykset

Edellä mainittujen lisäksi vastaajille annettiin pohdittavaksi kolme kulttuuria ja kulttuuripalveluita hieman laajemmasta näkökulmasta tarkastellutta väittämää.

Niihin annettujen vastausten perusteella voi todeta kolmen suomalaisen neljästä pitävän kulttuuria kansalaisen peruspalveluna. Runsas neljäsosa (28 %) on asiasta täysin vakuuttunut, 48 prosentin ollessa jokseenkin tätä mieltä.

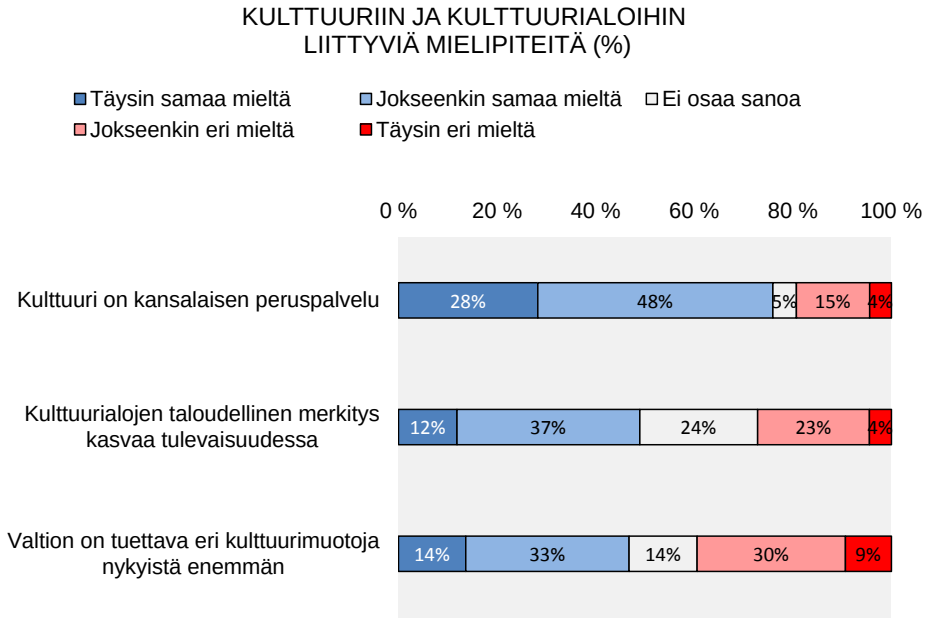

Kuvio 12.

Joka toinen on taipuvainen uskomaan, että kulttuurialojen taloudellinen merkitys kasvaa tulevaisuudessa. Melkein yhtä moni vaatii valtiota tukemaan eri kulttuurimuotoja nykyistä enemmän.

Kysymys kulttuurialojen taloudellisen merkityksen kehittymisestä oli monelle hankala. Joka neljäs oli asiasta vailla mielipidettä. Jos jättää heidät huomiotta, havaitsee, että merkityksen kasvuun uskovia on melkein kaksi kertaa enemmän kuin asiasta toista mieltä olevia.

Valtion rooli kulttuurimuotojen tukijana sen sijaan jakaa käsityksiä enemmän. Väittämän kanssa samaa mieltä olevia löytää hieman enemmän kuin asiasta toisin ajattelevia.

KULTTUURIIN JA KULTTUURIALOIHIN
LIITTYVIÄ MIELIPITEITÄ (%)

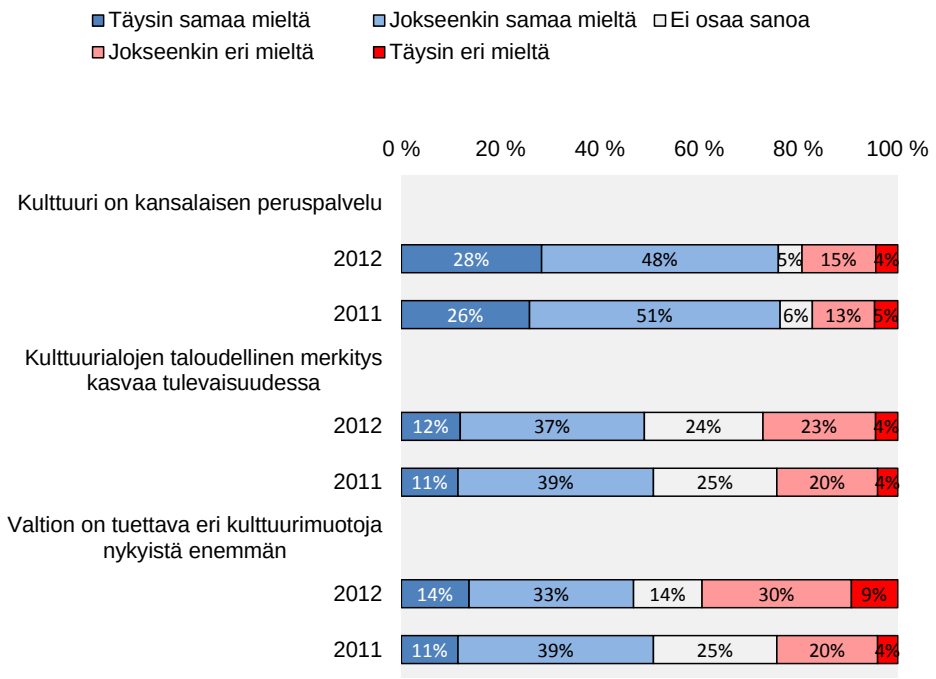

Kuvio 13.

Oheisessa kuviossa (kuvio 13) on vertailtu tuoreita vastauksia vuosi sitten tehtyihin havaintoihin. Asennoituminen on muuten ennallaan, mutta aikaisempaa useampi on sitä vastaan, että valtio tukisi nykyistä aktiivisemmin eri kulttuurimuotoja.

Kuvio 14 puolestaan kertoo, ketkä vaativat valtiota tukemaan kulttuurialoja nykyistä enemmän, ketkä vähemmän.

Ensin mainittuun joukkoon voi lukea varsinkin vasemmistoliiton ja vihreiden kannattajat. Myös sosiaalidemokraatit edellyttävät asiaa keskimääräistä voimakkaammin. Perussuomalaisten, keskustalaisten ja kokoomuslaisten näkemykset painottuvat päinvastaisesti.

Kun näkemyksiä tarkastelee ammattiryhmittäin, havaitsee johtavassa asemassa olevien suhtautuvan kaikkein kielteisimmin väitettyyn. Eläkeläiset, työttömät ja yrittäjät muodostavat tässä suhteessa jatkumon toisen pään.

Toimihenkilöväestön näkemykset jakaantuvat. Alemmat toimihenkilöt esittävät vaatimuksen huomattavasti voimakkaammin kuin ylemmät toimihenkilöt joiden näkemyksissä on osin samaa kuin johtajilla.

län vaikutus mielipiteisiin on samantyyppinen kuin monessa muussakin kysymyksessä. län karttuessa kulttuuria tuetaan voimakkaammin kuitenkin niin, että kaikkein nuorimman ikäkohortin näkemykset ovat kulttuurimyönteisemmät kuin seuraavan (25-34 -vuotiaat) ikäryhmän.

KULTTUURIIN JA KULTTUURIALOIHIN LIITTYVIÄ MIELIPITEITÄ:
valtion on tuettava eri kulttuurimuotoja nykyistä enemmän (%)

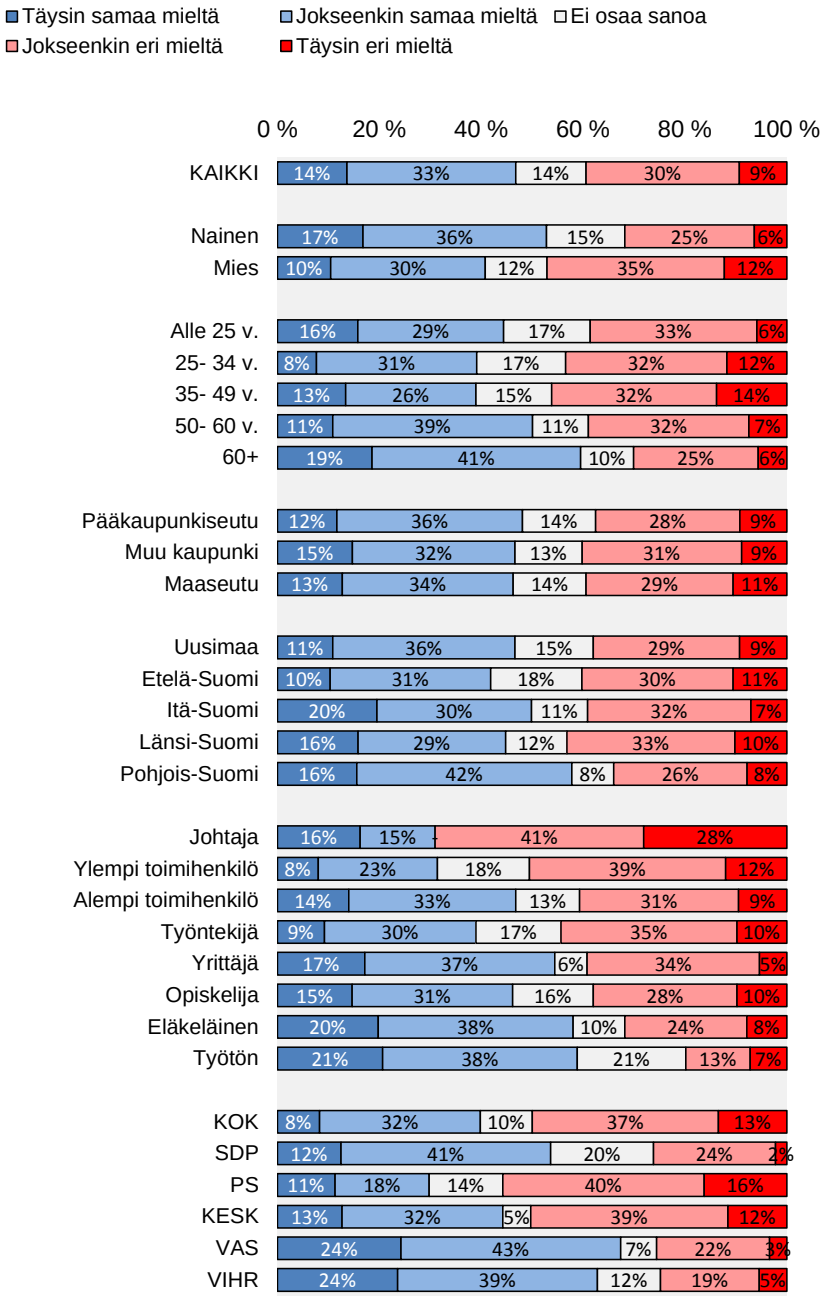

Kuvio 14.

Raportin liitteenä löytyvät eri väestöryhmien preferenssit paljastavat graafiset esitykset kahdesta väittämästä (kulttuuri on kansalaisen peruspalvelu, kulttuurialojen taloudellinen merkitys kasvaa tulevaisuudessa). Edellä mainittu yleiskuva välittyy myös niistä.

7 Kuntahallintoa ja -viestintää koskevat käsitykset

Tutkimuslomakkeen loppuun lisättiin kaksi yleisemmin kuntahallintoa ja -viestintää luodannutta kysymystä. Ensimmäisessä kysymyksessä vastaajat saivat kertoa, kuinka tärkeänä he pitävät, että kukin seikka tapahtuu.

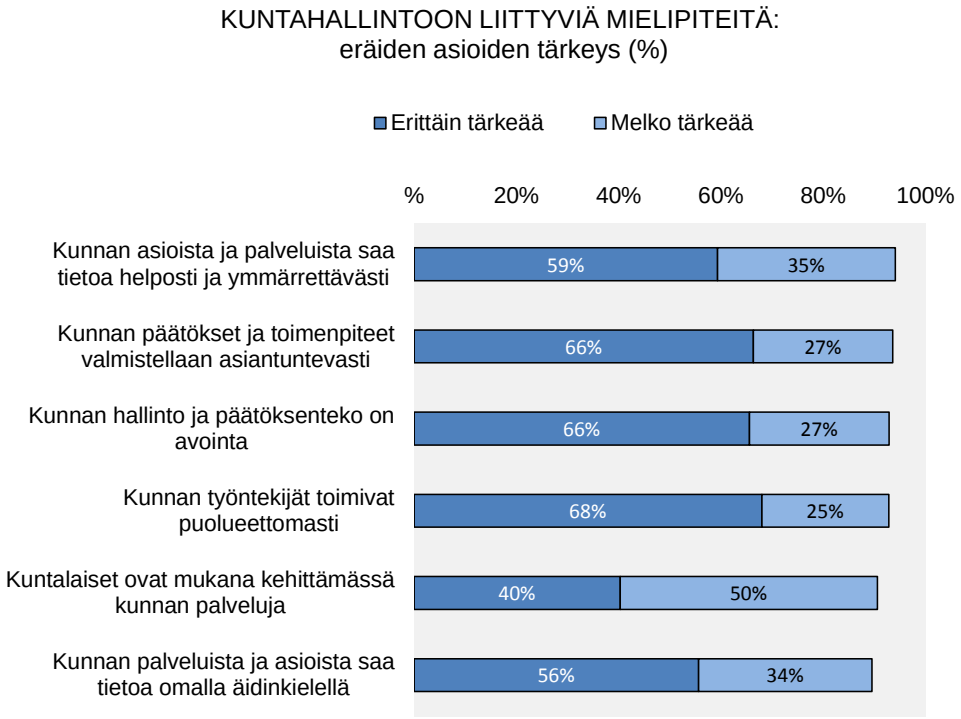

Kuvio 15.

Jokainen asia osoittautui merkittäväksi. Kun laskee yhteen vaihtoehdot erittäin ja melko tärkeää valinneiden yhteenlasketut osuudet, puhutaan minimissään yhdeksästä kymmenesosasta. Niinpä oheiseen kuvioon on selvyyden vuoksi merkitty pelkästään kyseiset vaihtoehdot valinneet (täydellinen graafinen esitys liitteenä).

Kuudesta arvioinnin kohteena olleesta asiasta kolme oli kahden kolmasosan mielestä jopa erittäin tärkeitä. Niin ajatellaan siitä, että kunnan työntekijät toimivat puolueettomasti, että kunnan päätöksenteko on avointa ja, että kunnan päätökset ja toimenpiteet valmistellaan asiantuntevasti.
Enemmistö pitää lisäksi erittäin tärkeänä sitä, että kunnan palveluista ja asioista saa tietoa helposti ja ymmärrettävästi – ja omalla äidinkielellä.

Vain kerran, kun pohdittiin, kuinka tärkeätä on, että kuntalaiset ovat mukana kehittämässä kunnan palveluja, erittäin tärkeä -vaihtoehdon valinneiden osuus jäi alle enemmistön rajan. Kaikkiaan 40 prosentille kyseessä on äärimmäisen keskeinen asia. Mitenkään vähäpätöinen se ei ole, sillä 50 prosenttia pitää sitä melko tärkeänä.

Aivan erityinen merkitys sillä on vain vasemmistoliittolaisille. Se käy ilmi liitteenä olevasta graafisesta esityksestä (jakautumat liitteenä olevissa kuvioissa). Niistä havaitsee eräitä poikkeamia, mm. sen, että kunnan työntekijöiden toiminnan puolueettomuus merkitsee paljon johtavassa asemassa oleville, alemmille toimihenkilöille, yrittäjille ja eläkeläisille, samoin se, että tietoa on saatavissa nopeasti ja helposti.

Myös vasemmistoliittolaiset ja vihreät arvostavat jälkimmäistä, samoin sitä, että päätökset ja toimenpiteet valmistellaan asiantuntevasti ja avoimesti.

Eräistä eroista huolimatta kokonaiskuva on selkeä. Kaikki arvioinnin kohteena olevat asiat ovat tärkeitä melkein jokaiselle.

Lisäksi tiedusteltiin näkemyksiä siitä, toteutuvatko eräät asiat nykyisin kuntahallinnossa. Teknisesti asia järjestyi siten, että tutkimukseen osallistuneet valitsivat valmiista listasta omasta mielestään toteutuvat asiat. Esitetyt vastaukset näkyvät oheisesta kuviosta.

ERÄIDEN ASIOIDEN TOTEUTUMINEN KUNTAHALLINNOSSA.
NIIDEN OSUUS, JOIDEN MIELESTÄ ASIA TOTEUTUU... (%)

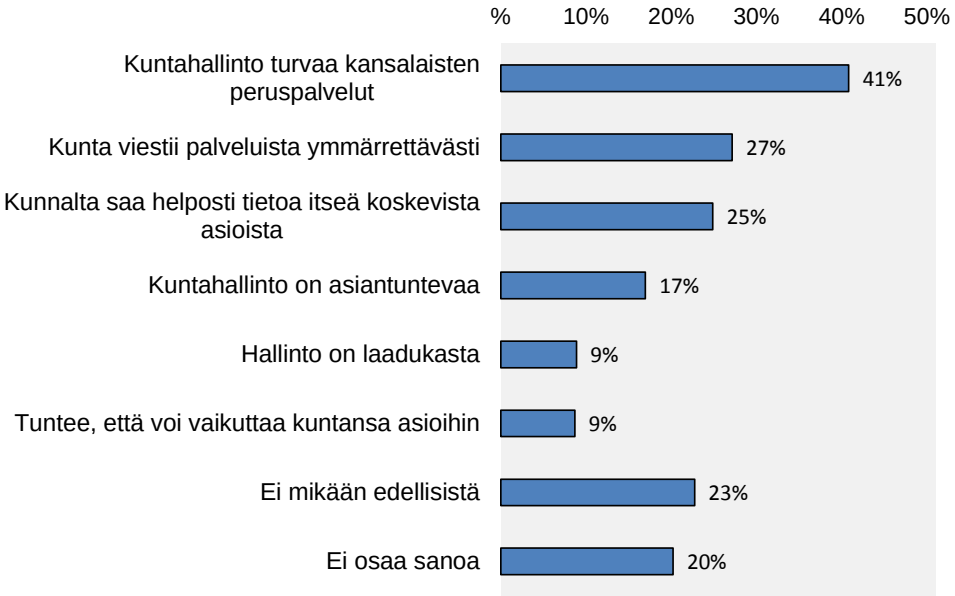

Kuvio 16.

Parhaiten toteutuu kansalaisten peruspalveluiden turvaaminen. Kaikkiaan 41 prosenttia oli tätä mieltä. Joka neljännen mielestä kunnalta saa helposti tietoa itseä koskevista asioista ja kunta yleensä ottaen viestii palveluistaan ymmärrettävästi.

Selvästi harvemmat pitävät kuntien hallintoa laadukkaana tai asiantuntevana. Noin joka kymmenes tuntee voivansa vaikuttaa oman kuntansa asioihin. Peräti 23 prosenttia uskoo, ettei mikään kysymyksessä esitetyistä seikoista toteudu. Viidesosa ei osannut ottaa kantaa.

Raportin liitteenä ovat graafiset esitykset vastausten jakautumisesta kysymyksen eri vaihtoehtoihin.

Yleisesti voidaan todeta, että iäkkäiden ja maaseudulla asuvien käsitykset ovat kuntaa kohtaan optimistisemmat kuin nuorten ja kaupunkilaisten. Johtajat ja eläkeläiset antavat kunnille keskimääräistä parempaa palautetta, samoin keskustalaiset ja kokoomuslaiset.

Vasemmistoliittoa kannattavat ja erityisesti perussuomalaiset ovat huomattavasti säästeliäämpiä kehuissaan. Myös työntekijät ja työttömät suhtautuvat suhteellisen kriittisesti kaikkiin kyseessä olleisiin asioihin.

LIITEKUVIOT

ERÄIDEN ASIOIDEN TÄRKEYS
KULTTUURIPALVELUIDEN YHTEYDESSÄ (%)

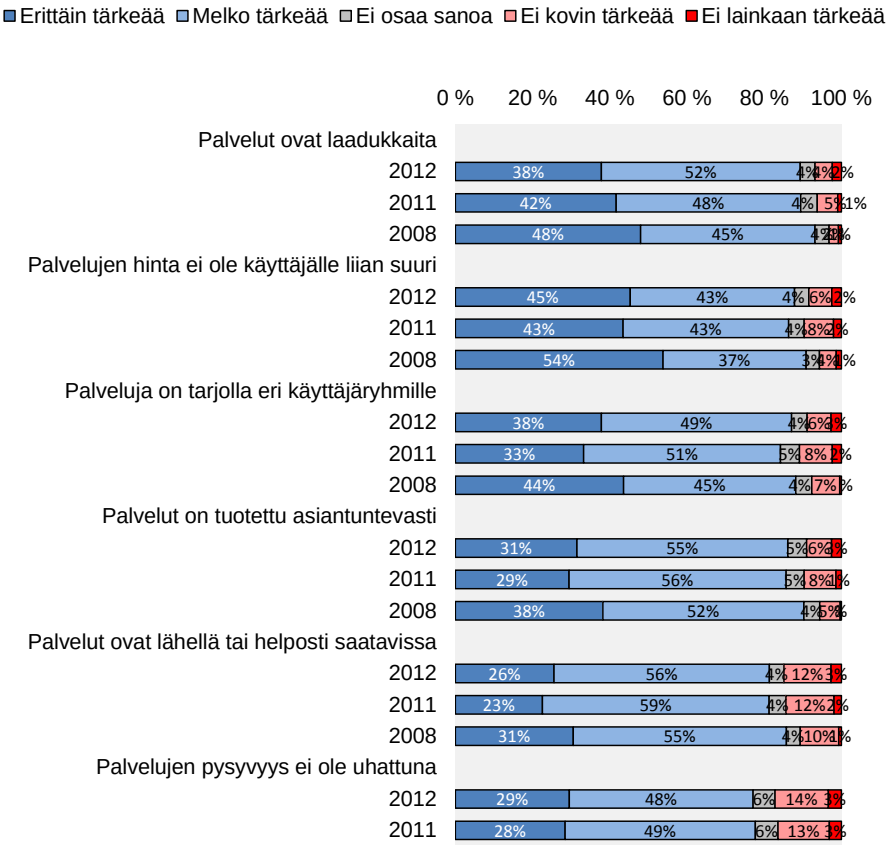

Liitekuvio 1.

ERÄIDEN ASIOIDEN TÄRKEYS KULTTUURIPALVELUIDEN YHTEYDESSÄ: palvelut ovat laadukkaita (%)

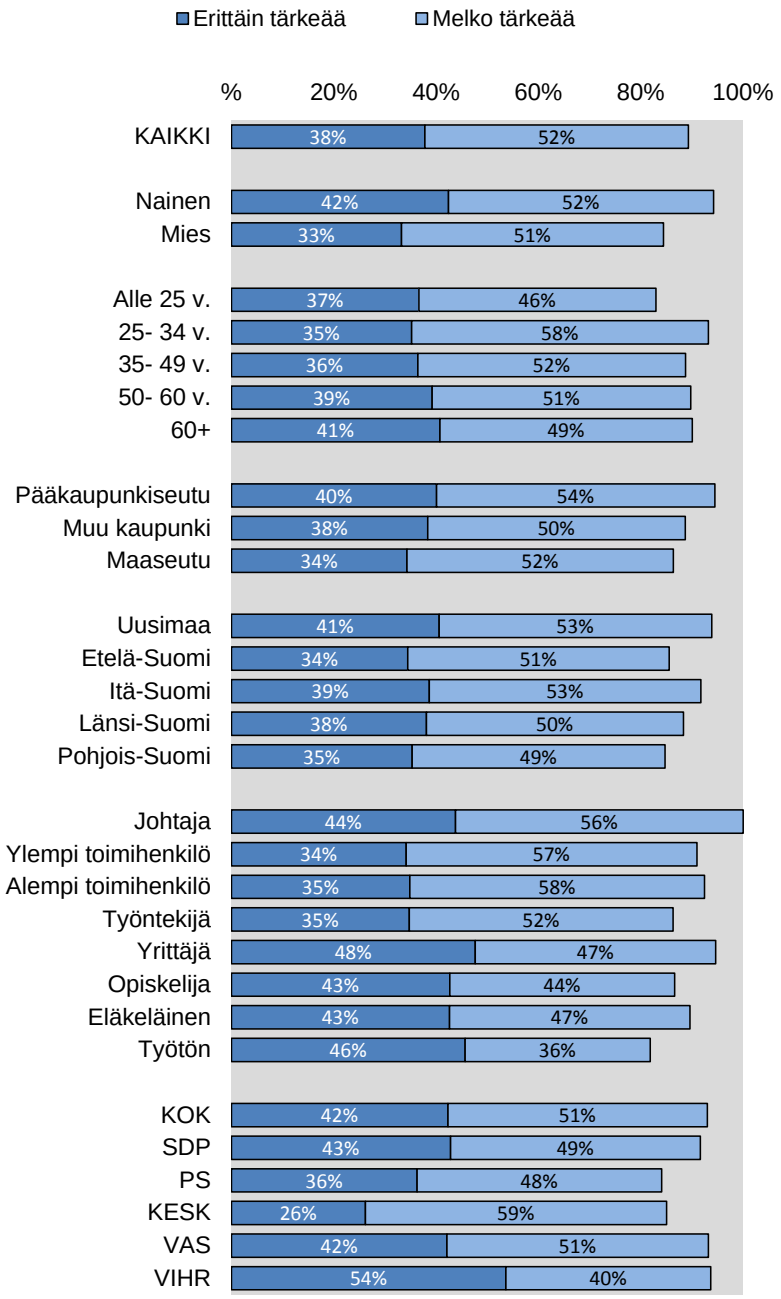

Liitekuvio 2.

ERÄIDEN ASIOIDEN TÄRKEYS KULTTUURIPALVELUIDEN YHTEYDESSÄ: palvelujen hinta ei ole käyttäjälle liian suuri (%)

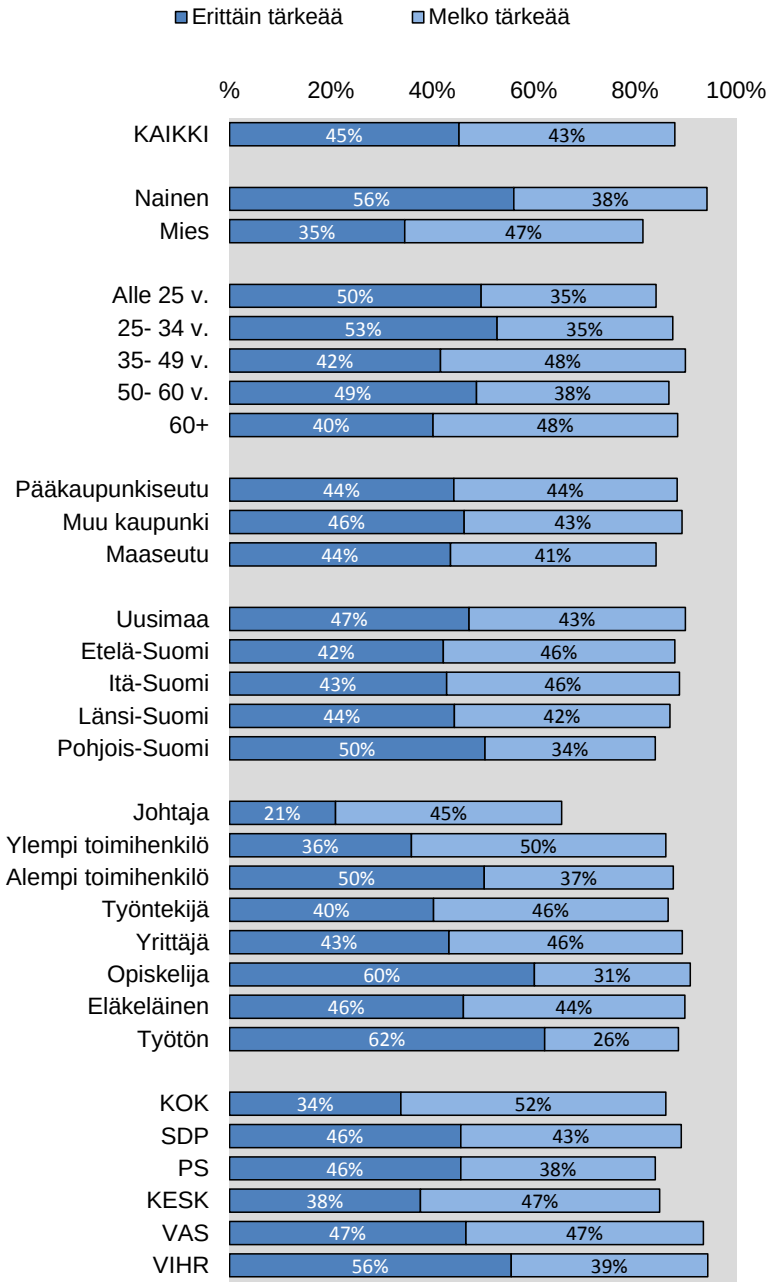

Liitekuvio 3.

ERÄIDEN ASIOIDEN TÄRKEYS KULTTUURIPALVELUIDEN YHTEYDESSÄ: palvelut on tuotettu asiantuntevasti (%)

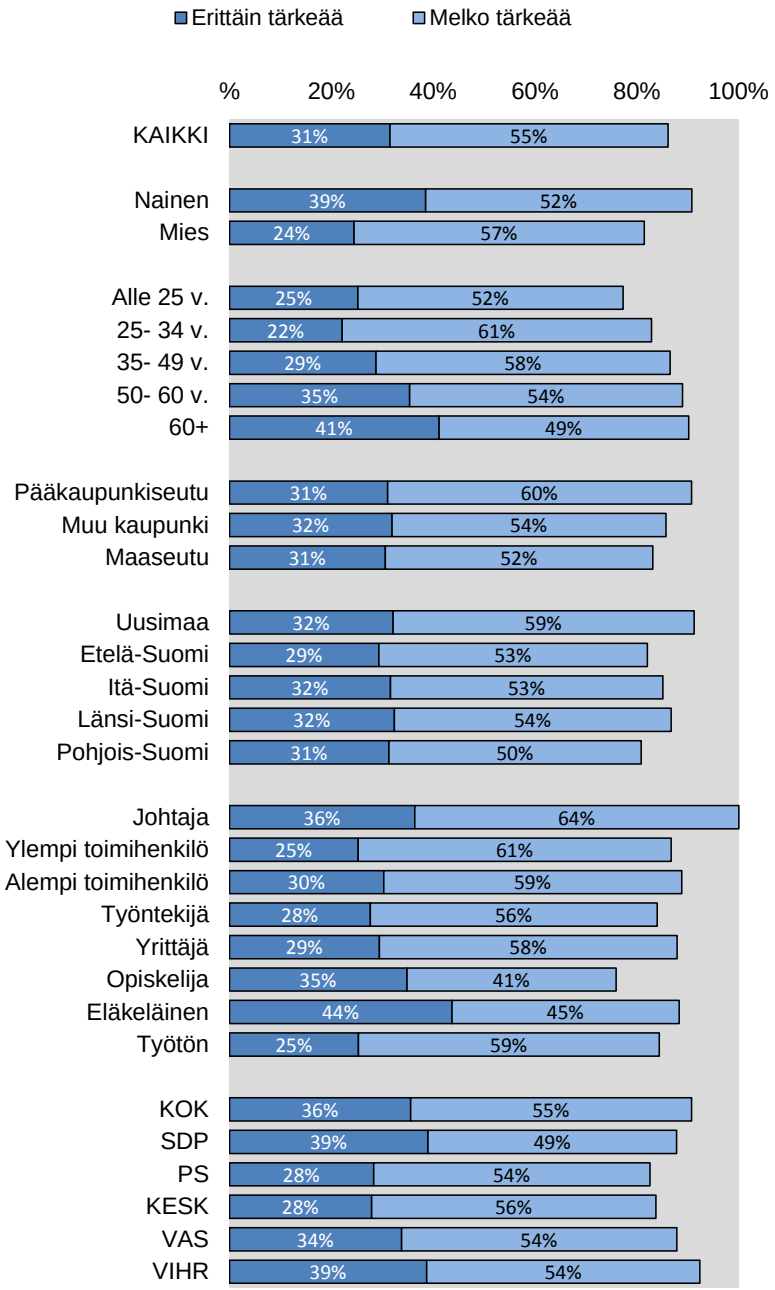

Liitekuvio 4.

ERÄIDEN ASIOIDEN TÄRKEYS KULTTUURIPALVELUIDEN YHTEYDESSÄ: palveluja on tarjolla eri käyttäjäryhmille (%)

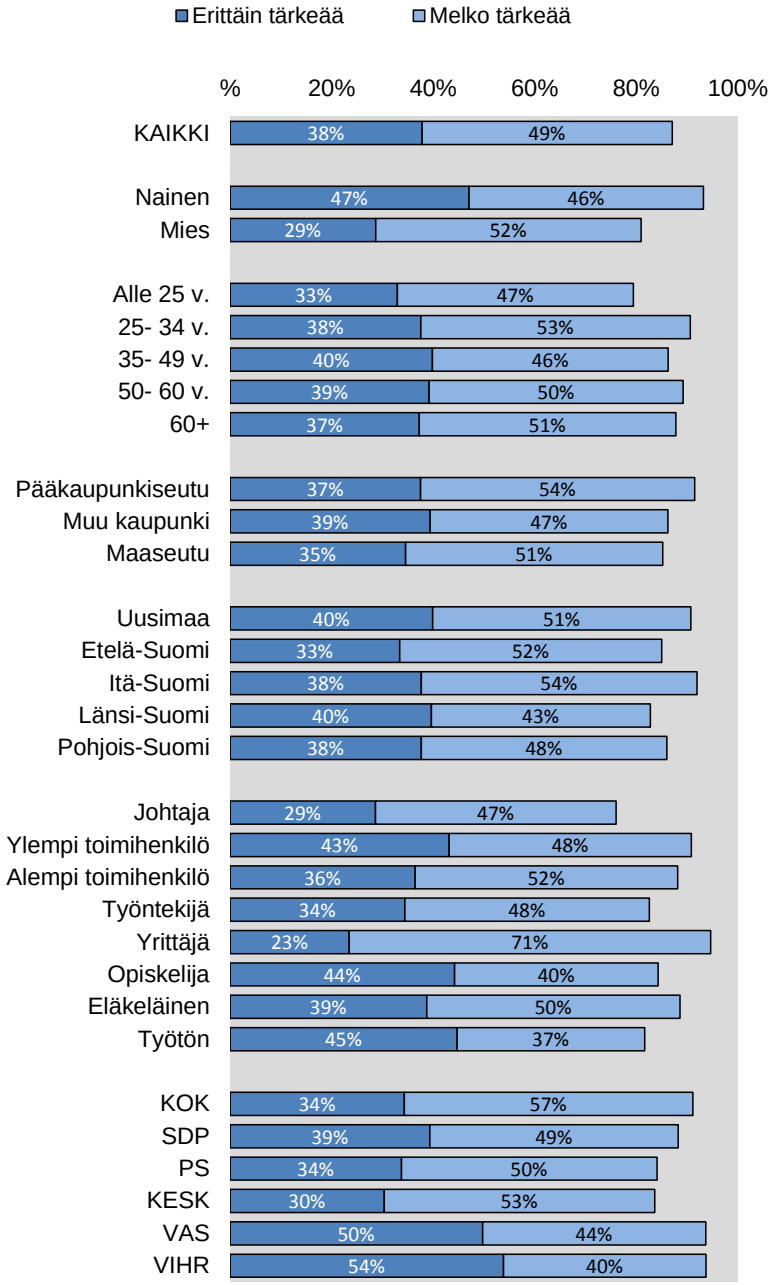

Liitekuvio 5.

ERÄIDEN ASIOIDEN TÄRKEYS KULTTUURIPALVELUIDEN YHTEYDESSÄ: palvelut ovat lähellä tai helposti saatavissa (%)

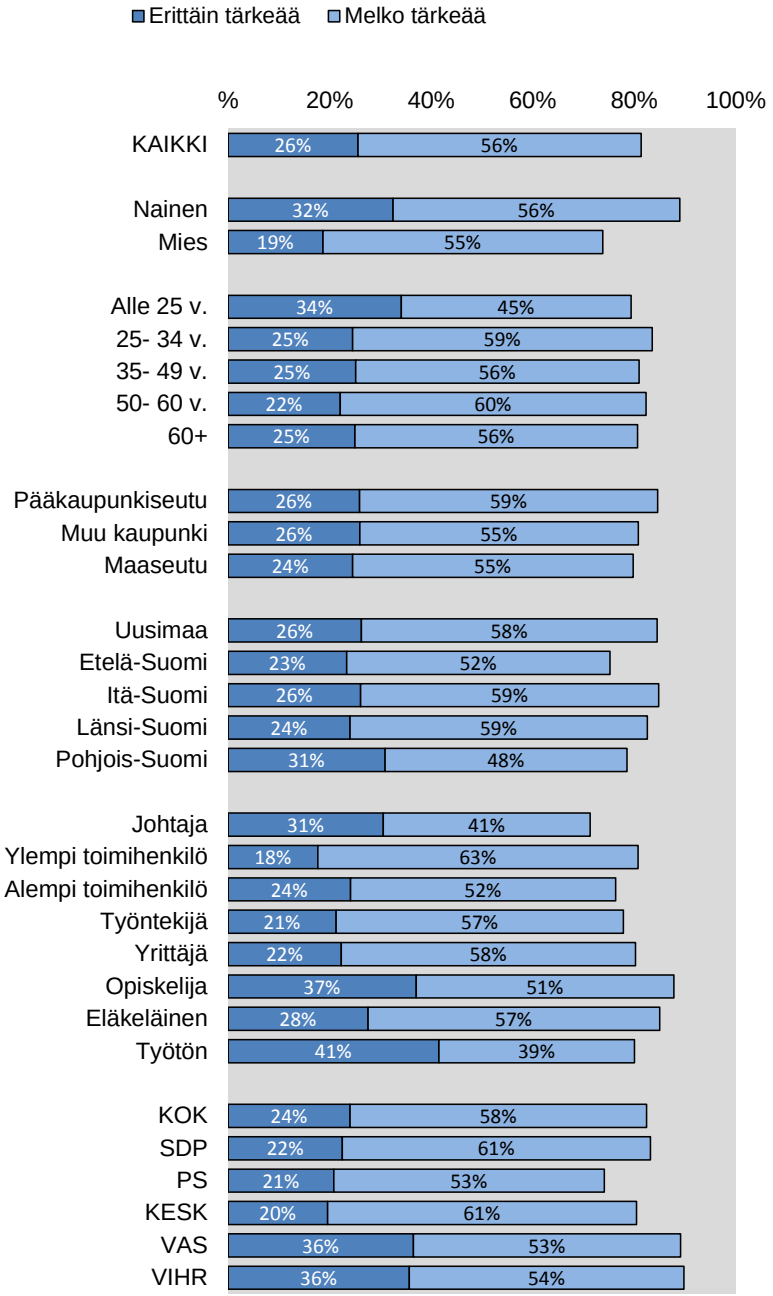

Liitekuvio 6.

ERÄIDEN ASIOIDEN TÄRKEYS KULTTUURIPALVELUIDEN YHTEYDESSÄ: palvelujen pysyvyys ei ole uhattuna (%)

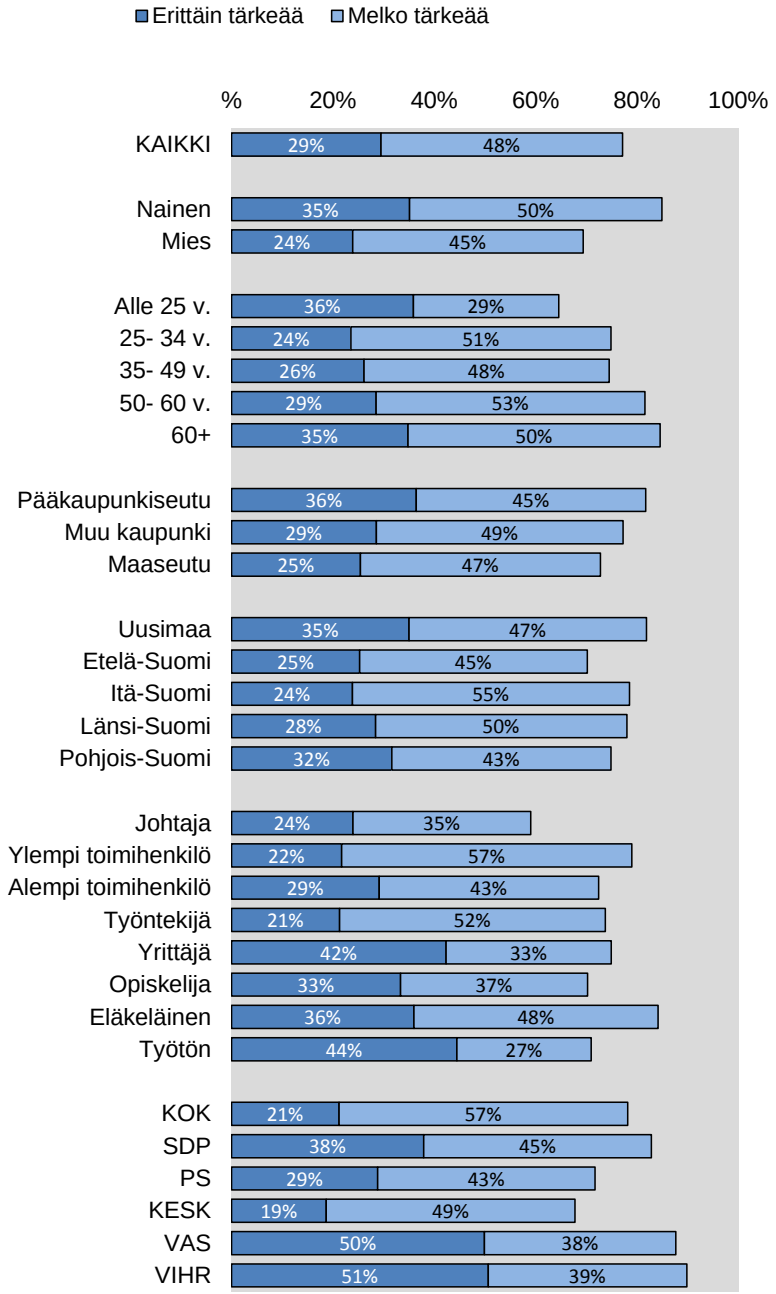

Liitekuvio 7.

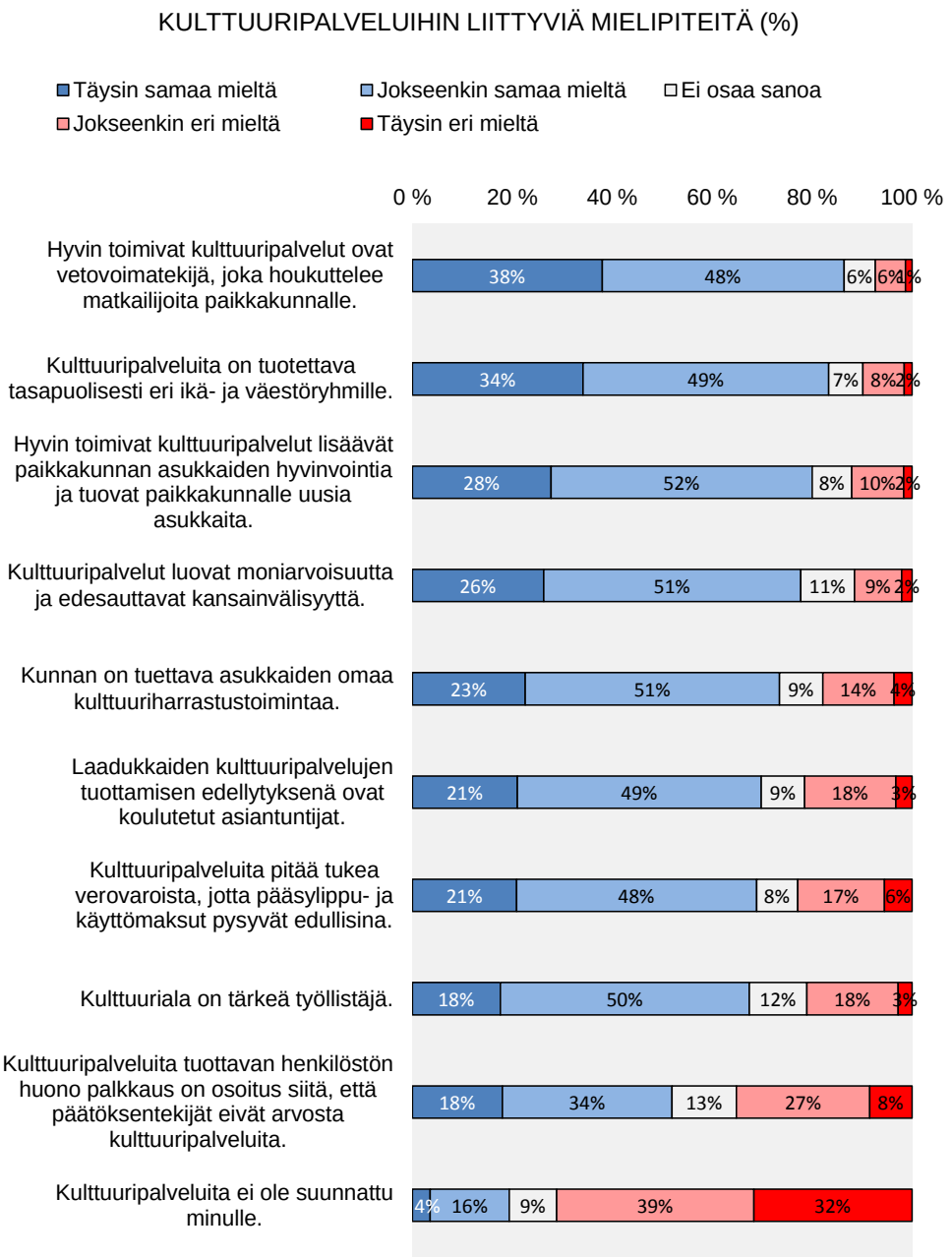

Liitekuvio 8.

KULTTUURIPALVELUIHIN LIITTYVIÄ MIELIPITEITÄ 1/5 (%)

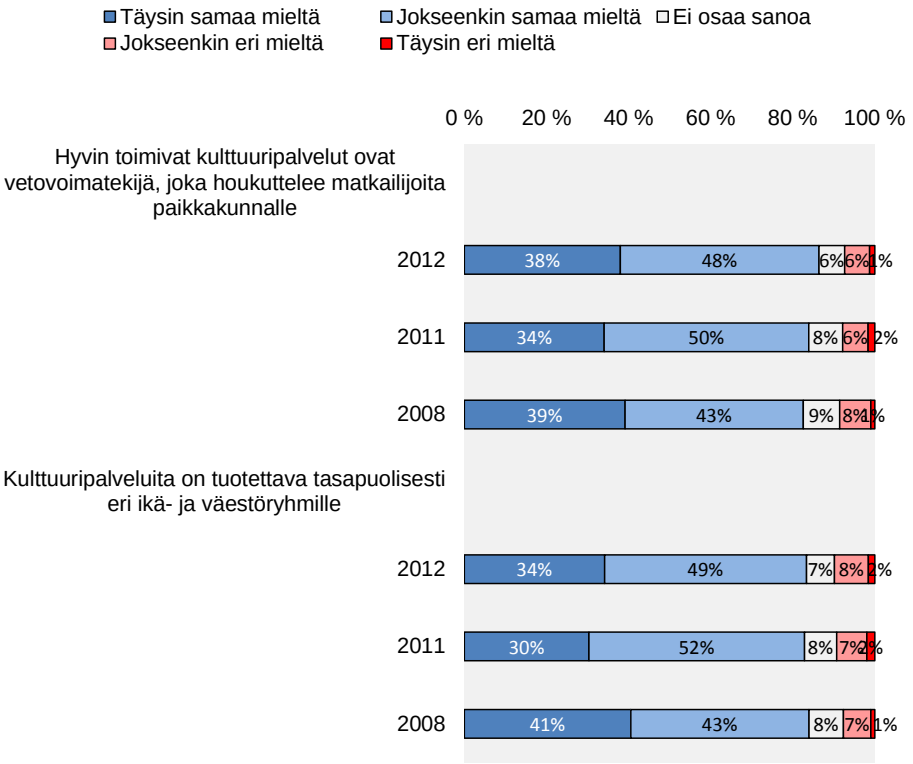

Liitekuvio 9a.

KULTTUURIPALVELUIHIN LIITTYVIÄ MIELIPITEITÄ 2/5 (%)

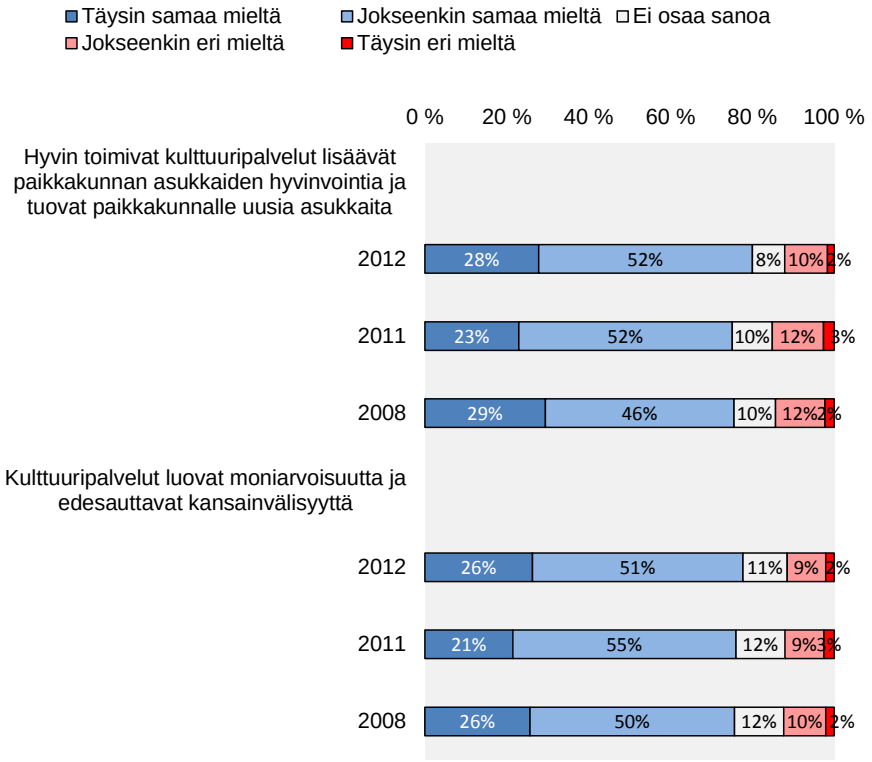

Liitekuvio 9b.

KULTTUURIPALVELUIHIN LIITTYVIÄ MIELIPITEITÄ 3/5 (%)

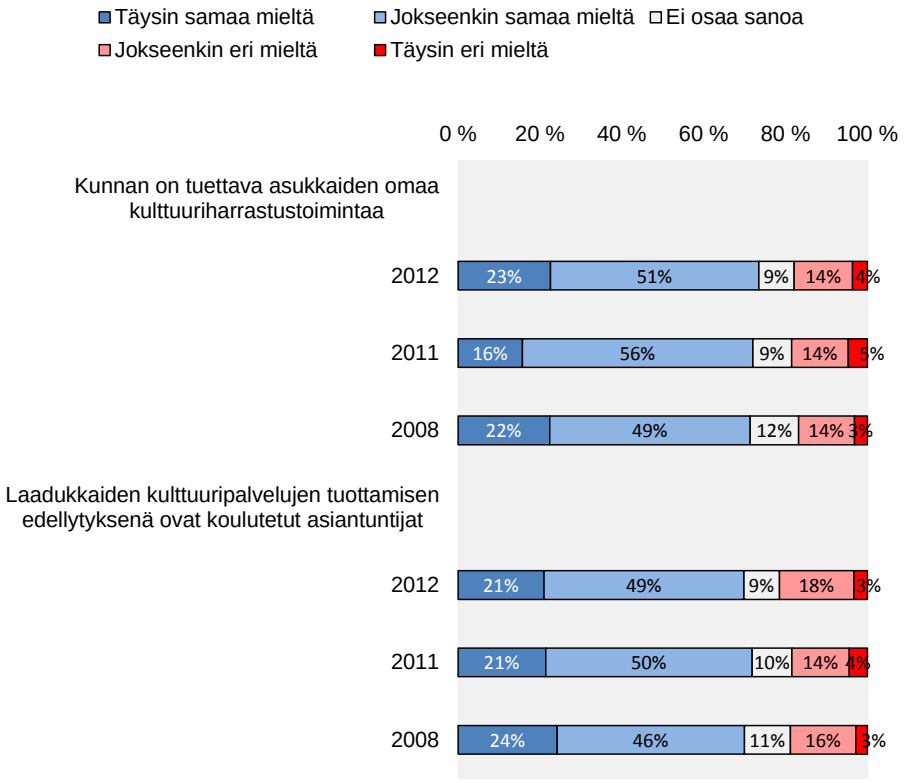

Liitekuvio 9c.

KULTTUURIPALVELUIHIN LIITTYVIÄ MIELIPITEITÄ 4/5 (%)

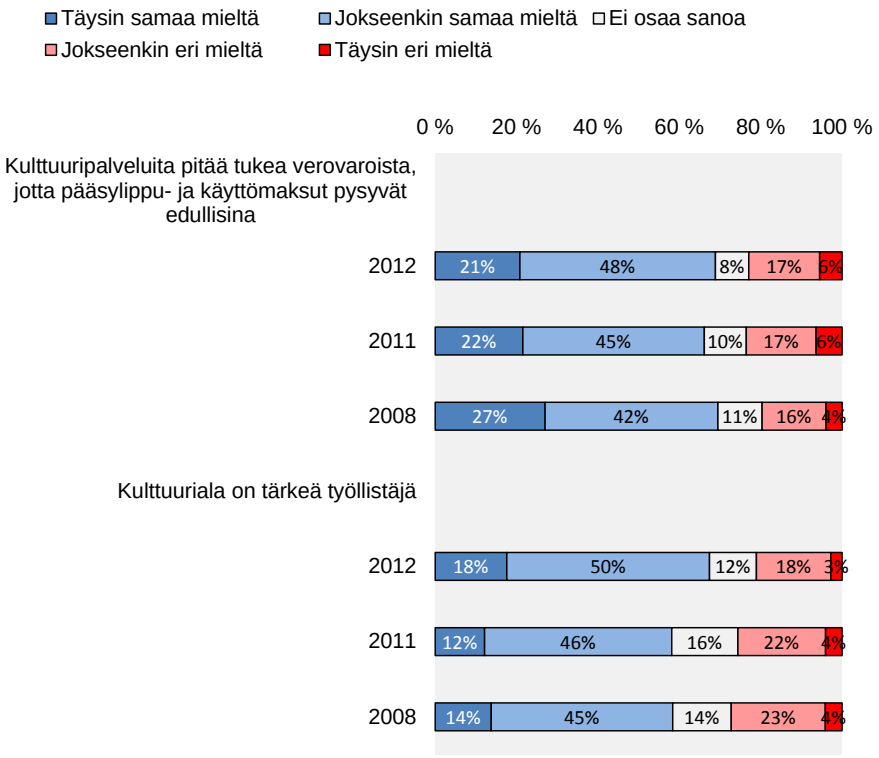

Liitekuvio 9d.

KULTTUURIPALVELUIHIN LIITTYVIÄ MIELIPITEITÄ 5/5 (%)

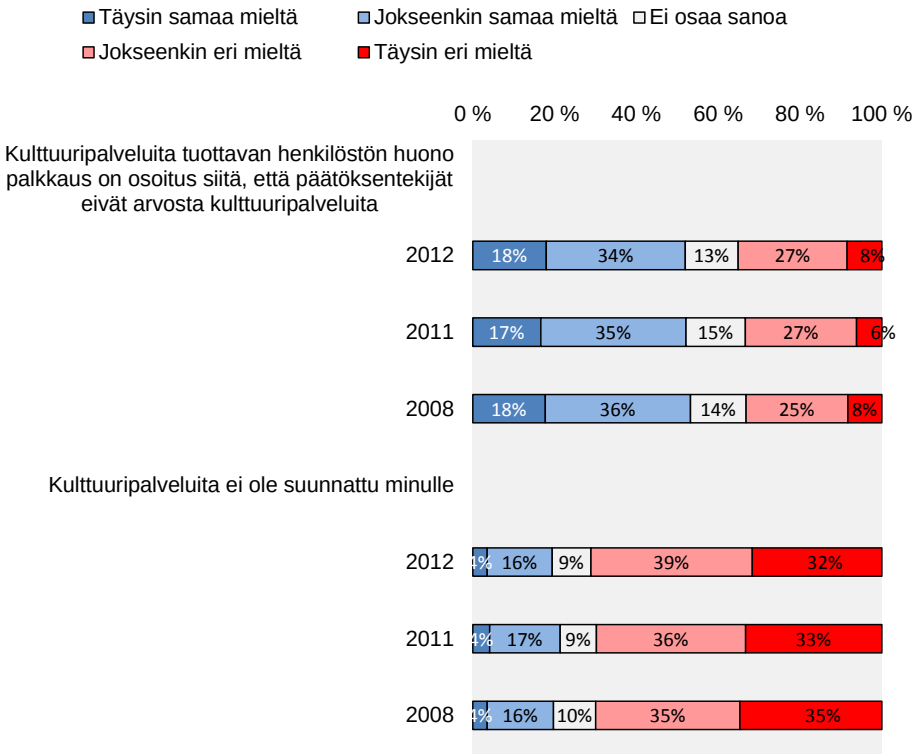

Liitekuvio 9e.

KULTTUURIPALVELUIHIN LIITTYVIÄ MIELIPITEITÄ:
kulttuuripalveluita on tuotettava tasapuolisesti eri ikä- ja väestöryhmille (%)

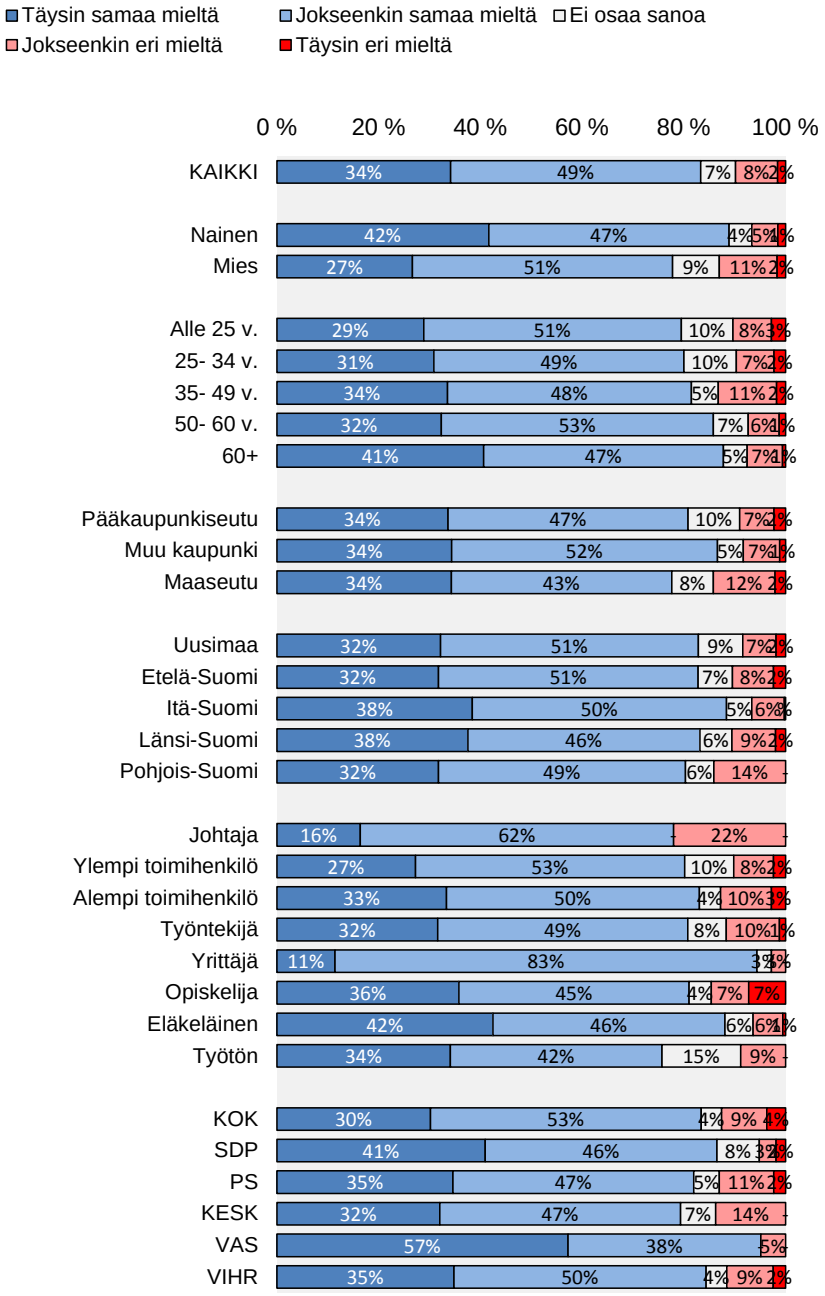

Liitekuvio 10.

KULTTUURIPALVELUIHIN LIITTYVIÄ MIELIPITEITÄ:
kulttuuripalvelut luovat moniarvoisuutta ja edesauttavat kansainvälisyyttä (%)

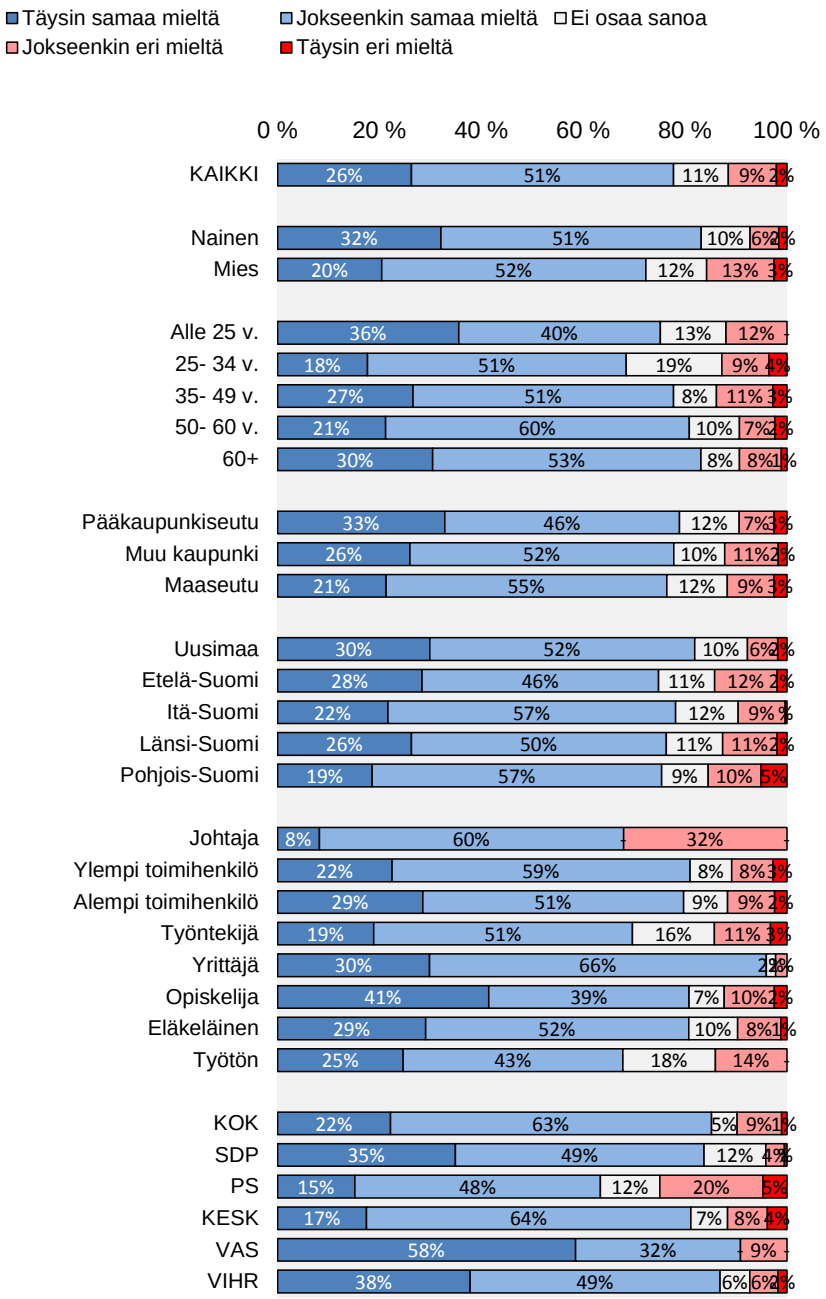

Liitekuvio 11.

KULTTUURIPALVELUIHIN LIITTYVIÄ MIELIPITEITÄ: kunnan on tuettava asukkaiden omaa kulttuuriharrastustoimintaa (%)

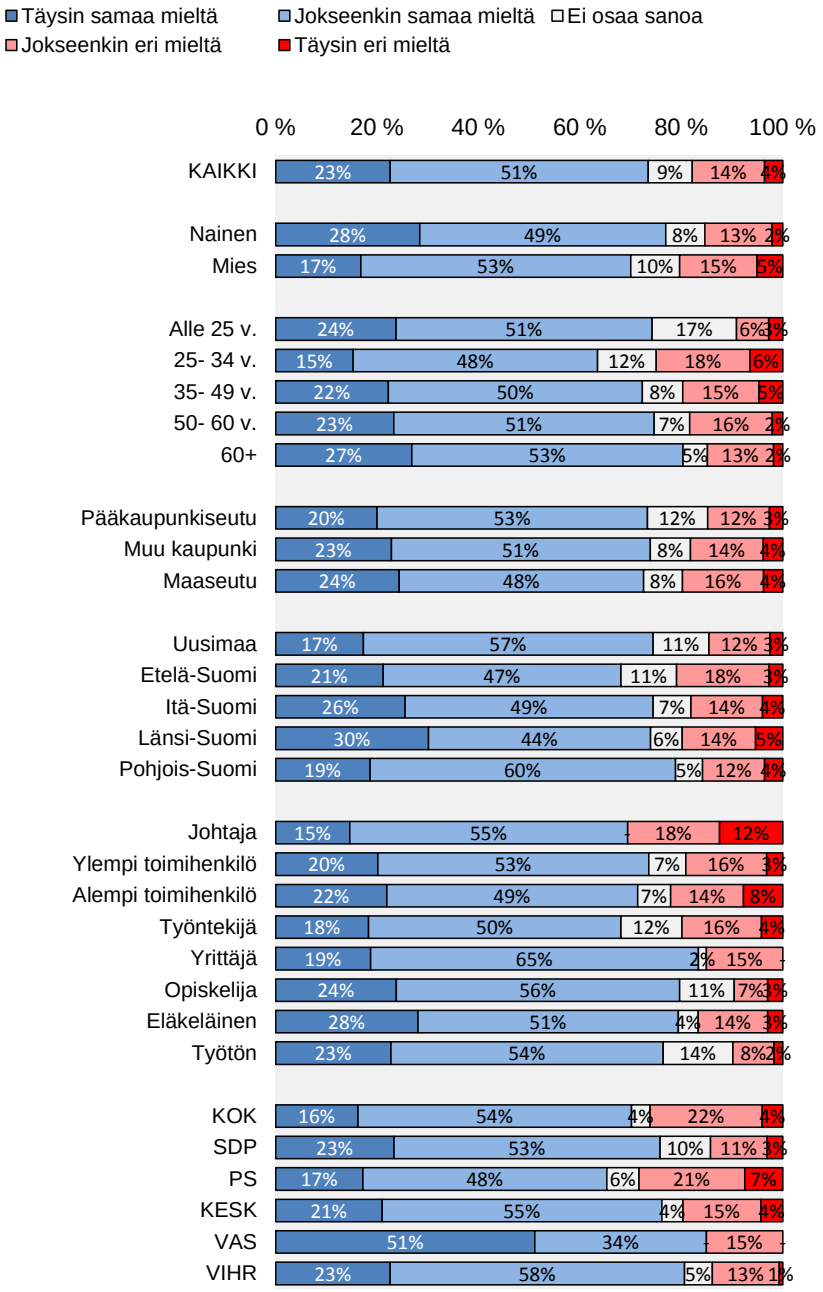

Liitekuvio 12.

KULTTUURIPALVELUIHIN LIITTYVIÄ MIELIPITEITÄ: laadukkaiden kulttuuripalvelujen tuottamisen edellytyksenä ovat koulutetut asiantuntijat (%)

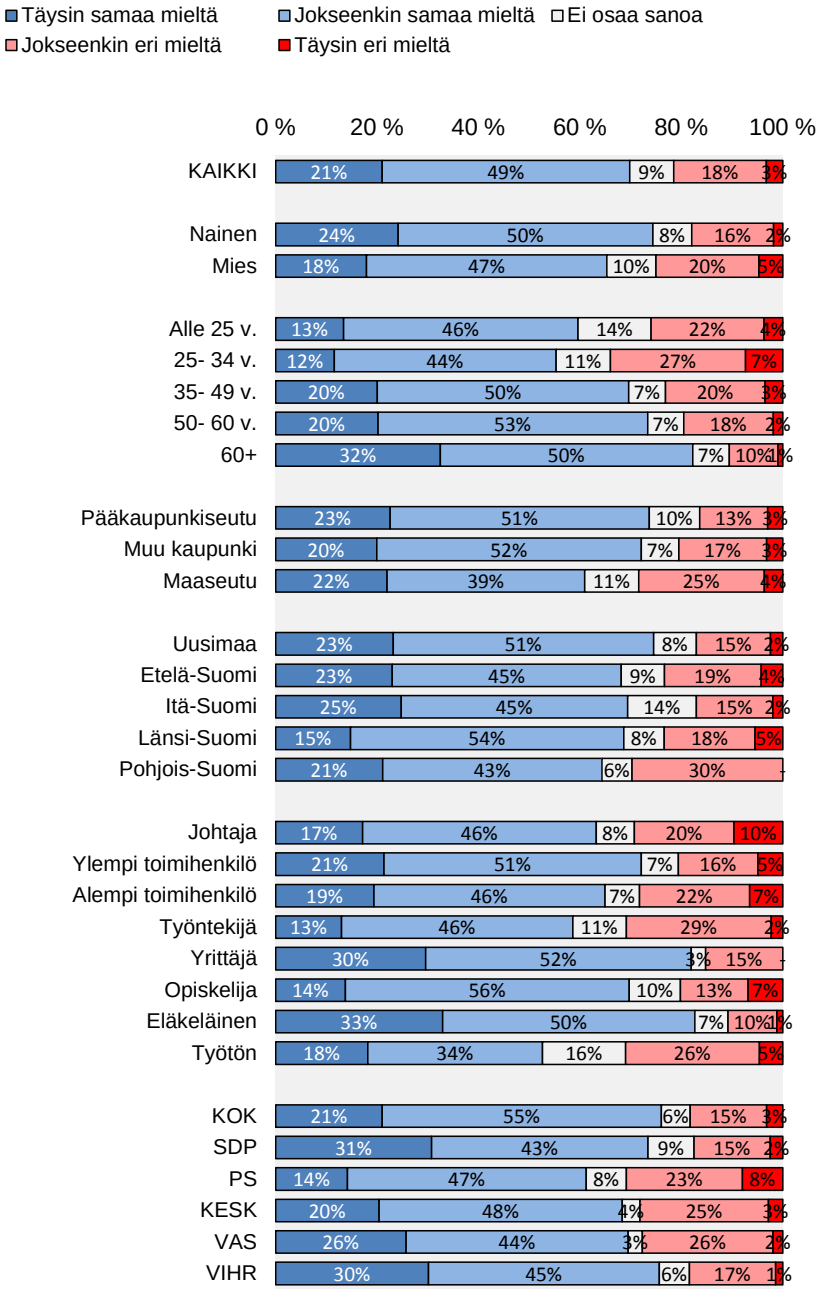

Liitekuvio 13.

KULTTUURIPALVELUIHIN LIITTYVIÄ MIELIPITEITÄ:
kulttuuripalveluita pitää tukea verovaroista, jotta pääsylippu- ja käyttömaksut pysyvät edullisina (%)

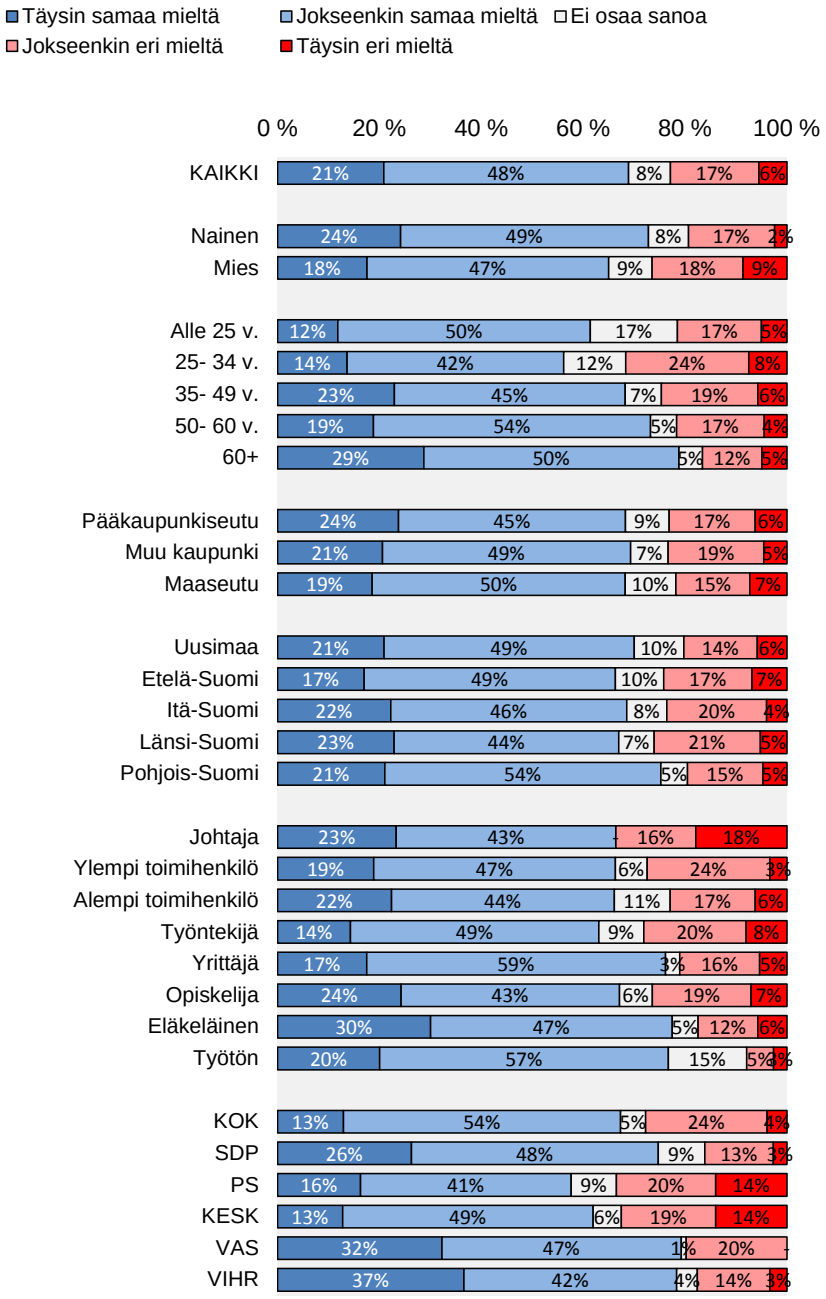

Liitekuvio 14.

KULUNEEN 12 KK:N AIKANA KÄYTETYT
KULTTUURIPALVELUT: kirjastot (%)

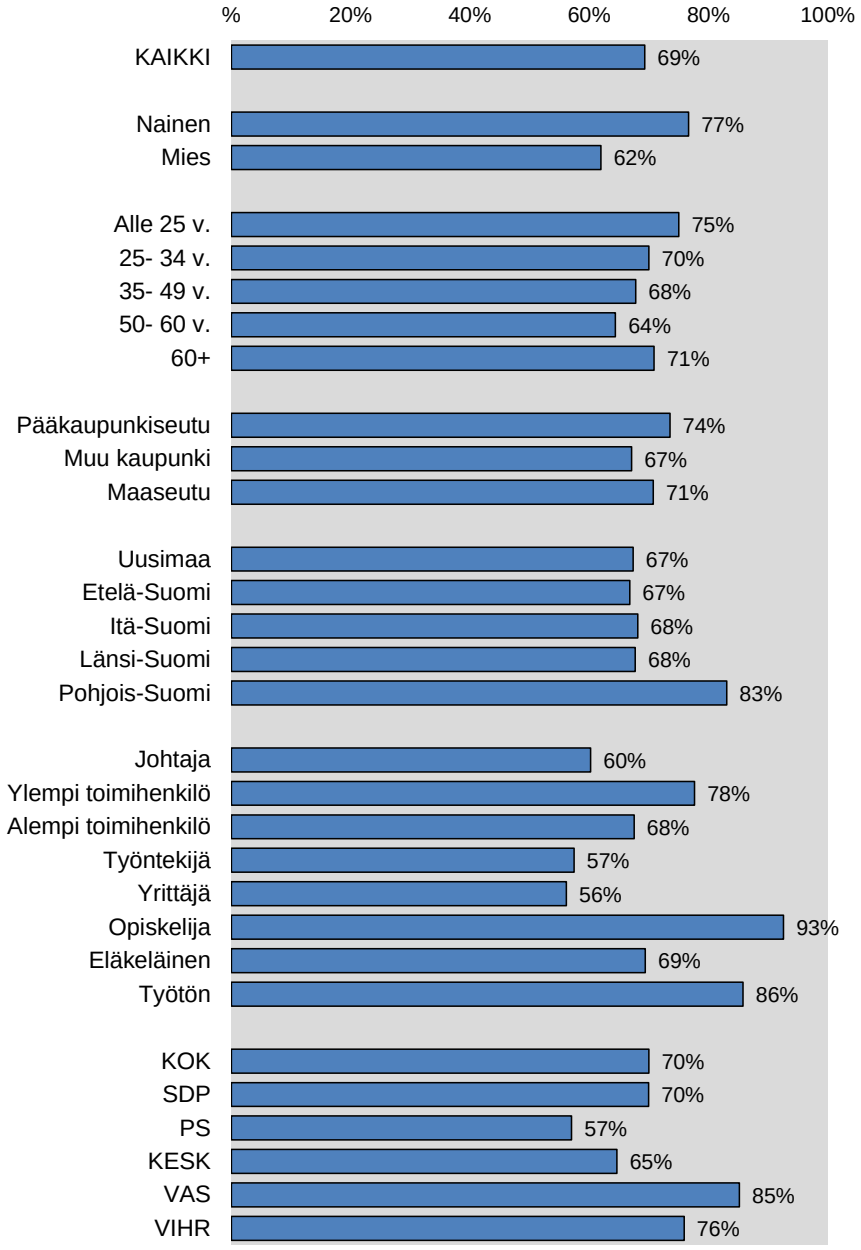

Liitekuvio 15.

KULUNEEN 12 KK:N AIKANA KÄYTETYT
KULTTUURIPALVELUT: teatteri (%)

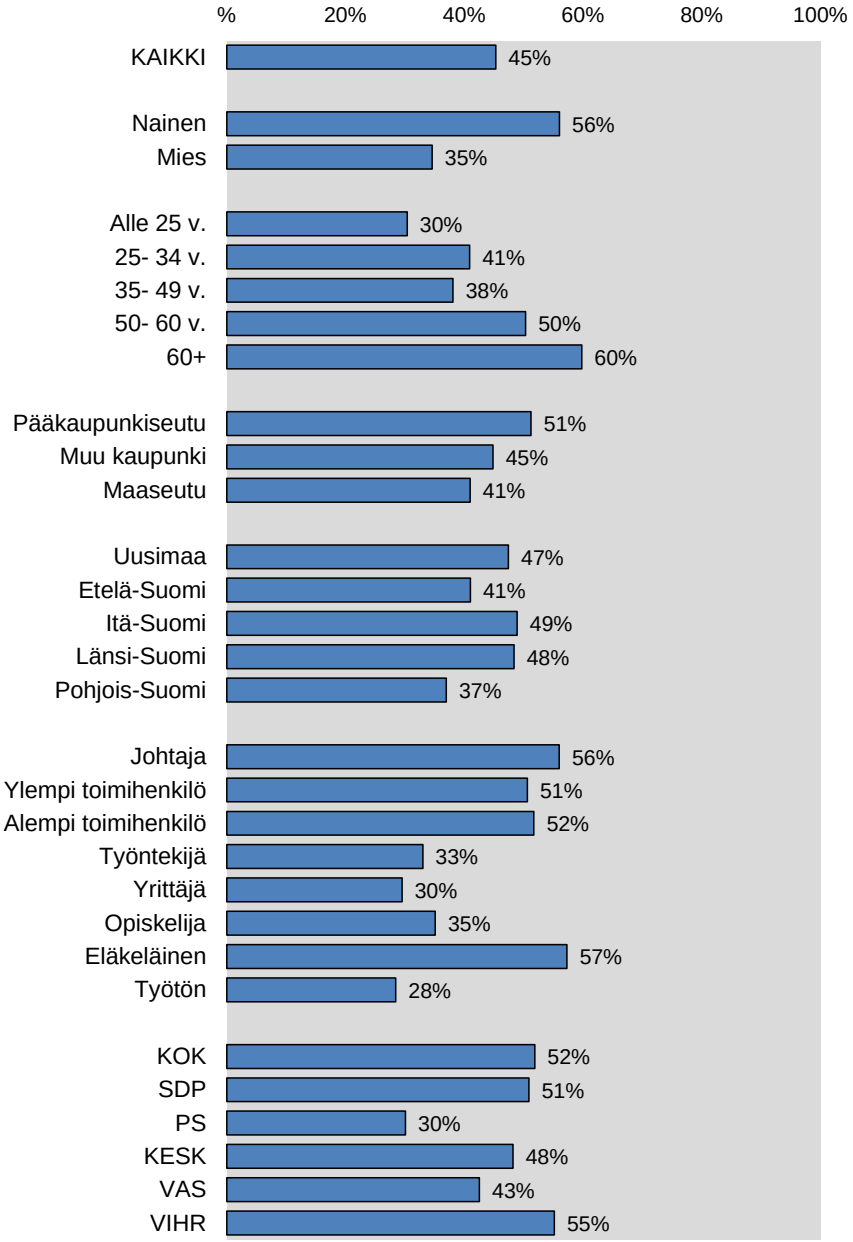

Liitekuvio 16.

KULUNEEN 12 KK:N AIKANA KÄYTETYT
KULTTUURIPALVELUT: musiikkitapahtumat ja festivaalit (%)

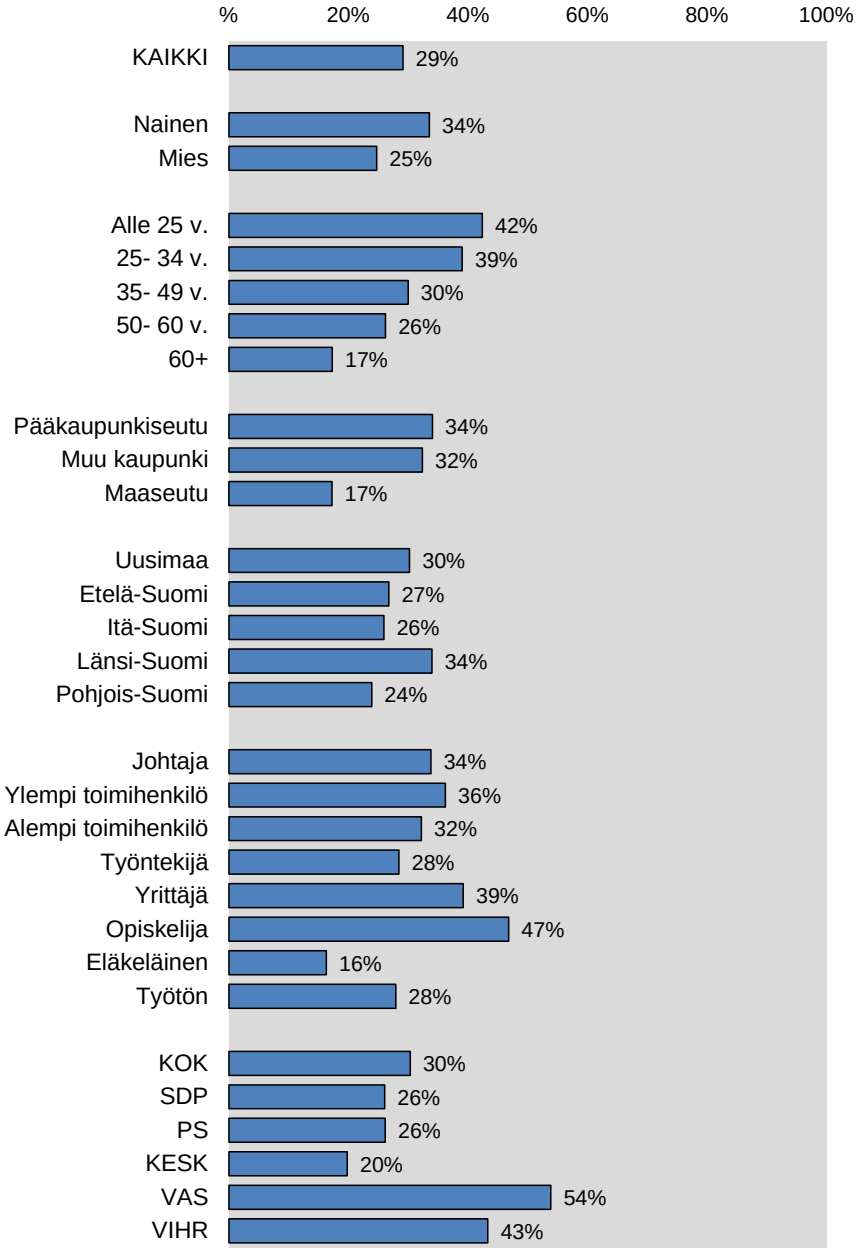

Liitekuvio 17.

KULTTUURIIN JA KULTTUURIALOIHIN LIITTYVIÄ MIELIPITEITÄ:
kulttuuri on kansalaisen peruspalvelu (%)

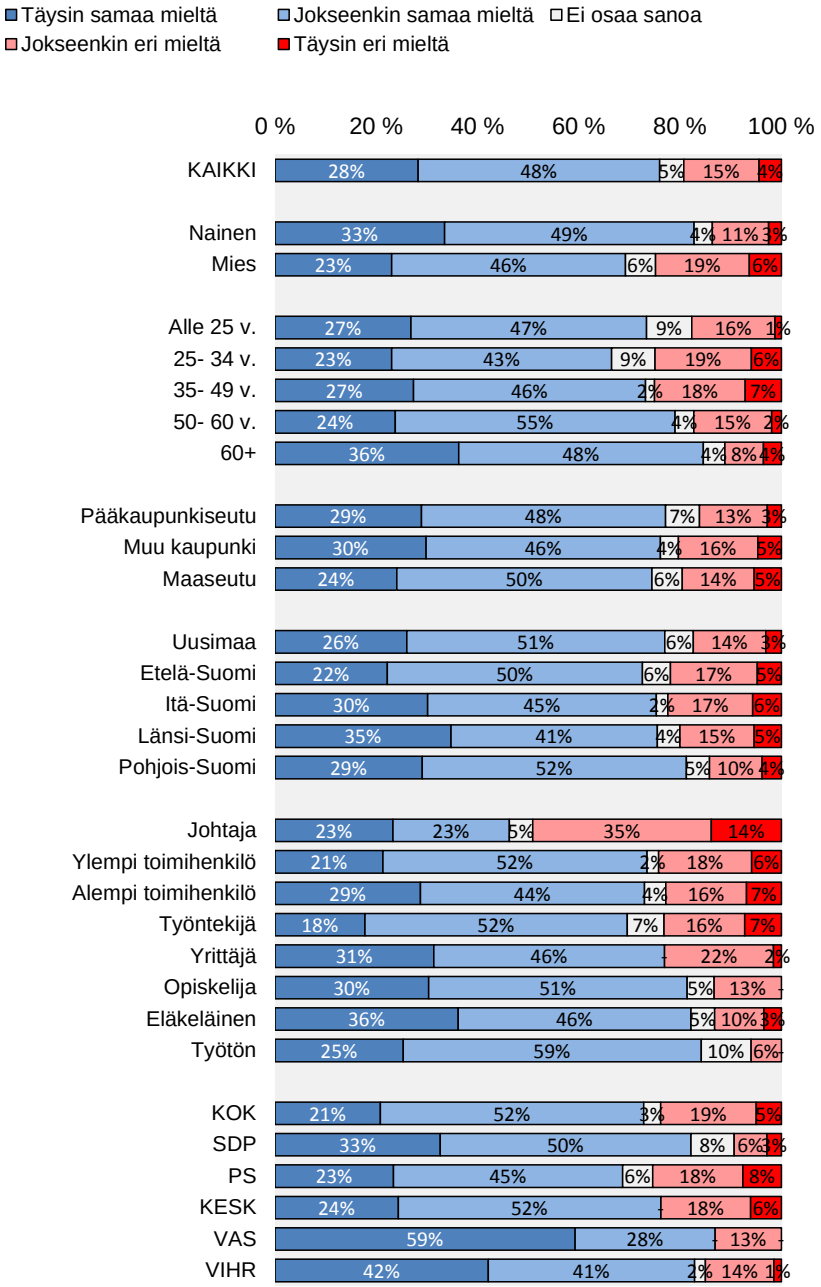

Liitekuvio 18.

KULTTUURIIN JA KULTTUURIALOIHIN LIITTYVIÄ MIELIPITEITÄ:
kulttuurialojen taloudellinen merkitys kasvaa tulevaisuudessa (%)

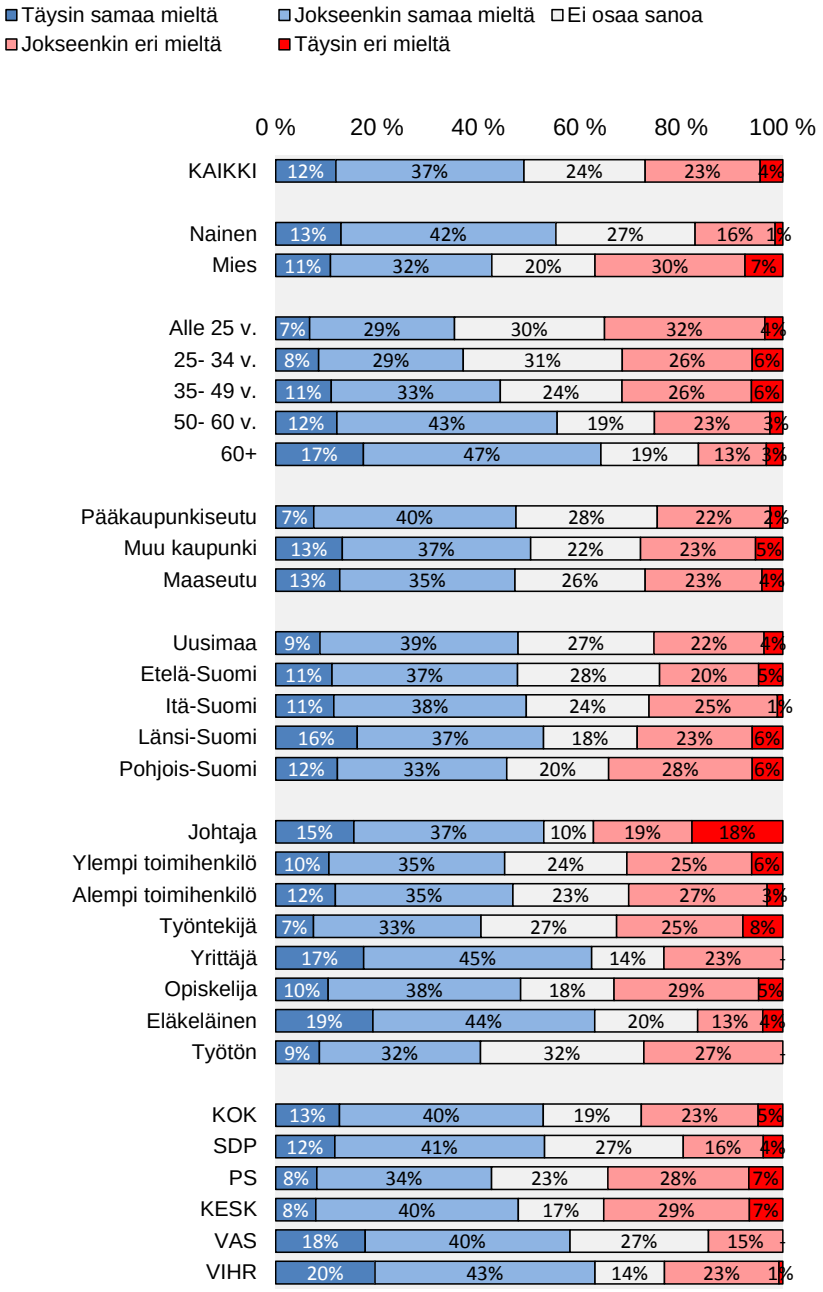

Liitekuvio 19.

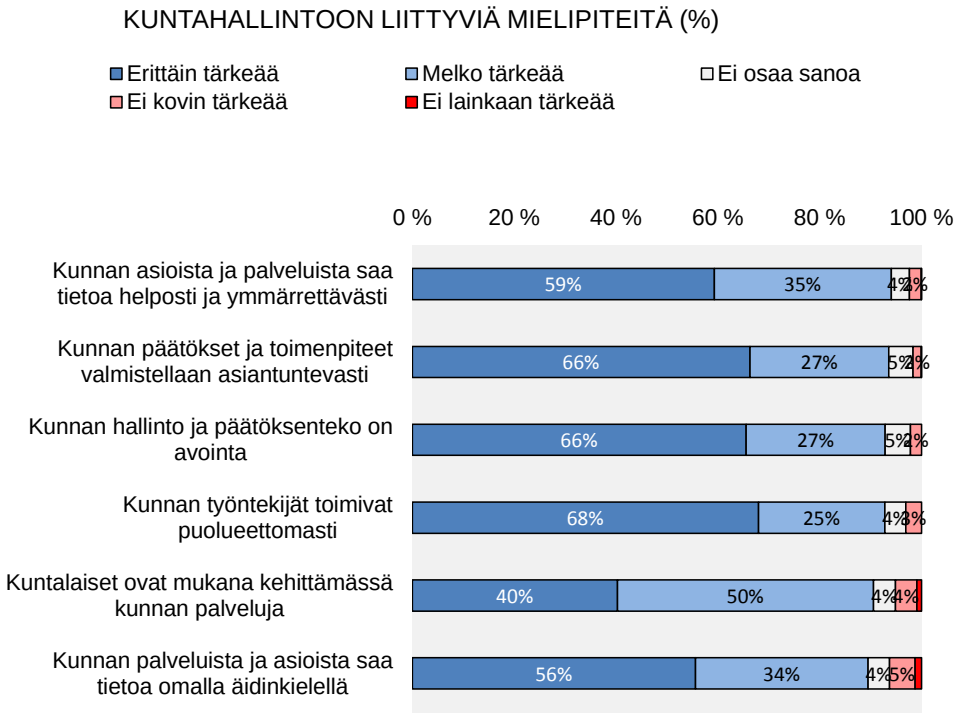

Liitekuvio 20

KUNTAHALLINTOON LIITTYVIÄ MIELIPITEITÄ, ERÄIDEN ASIOIDEN TÄRKEYS: kuntalaiset ovat mukana kehittämässä kunnan palveluja (%)

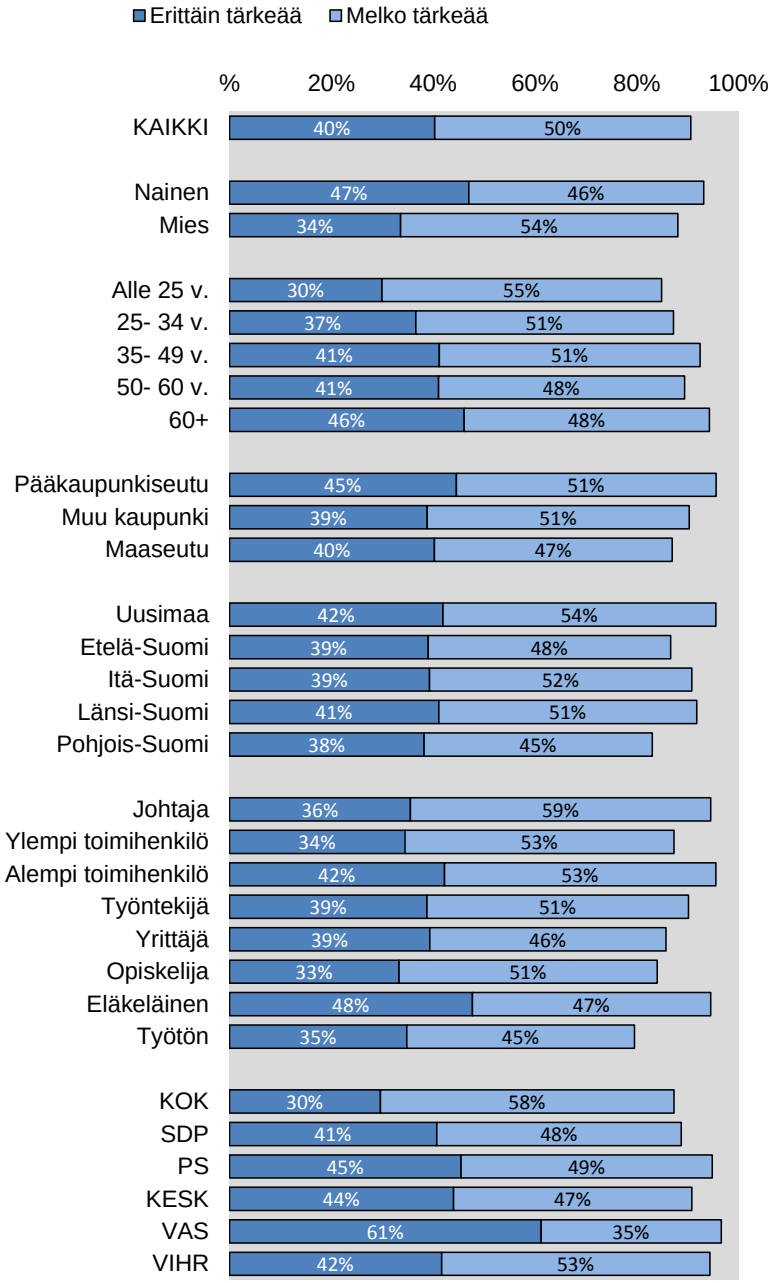

Liitekuvio 21.

KUNTAHALLINTOON LIITTYVIÄ MIELIPITEITÄ,
ERÄIDEN ASIOIDEN TÄRKEYS:
kunnan työntekijät toimivat puolueettomasti (%)

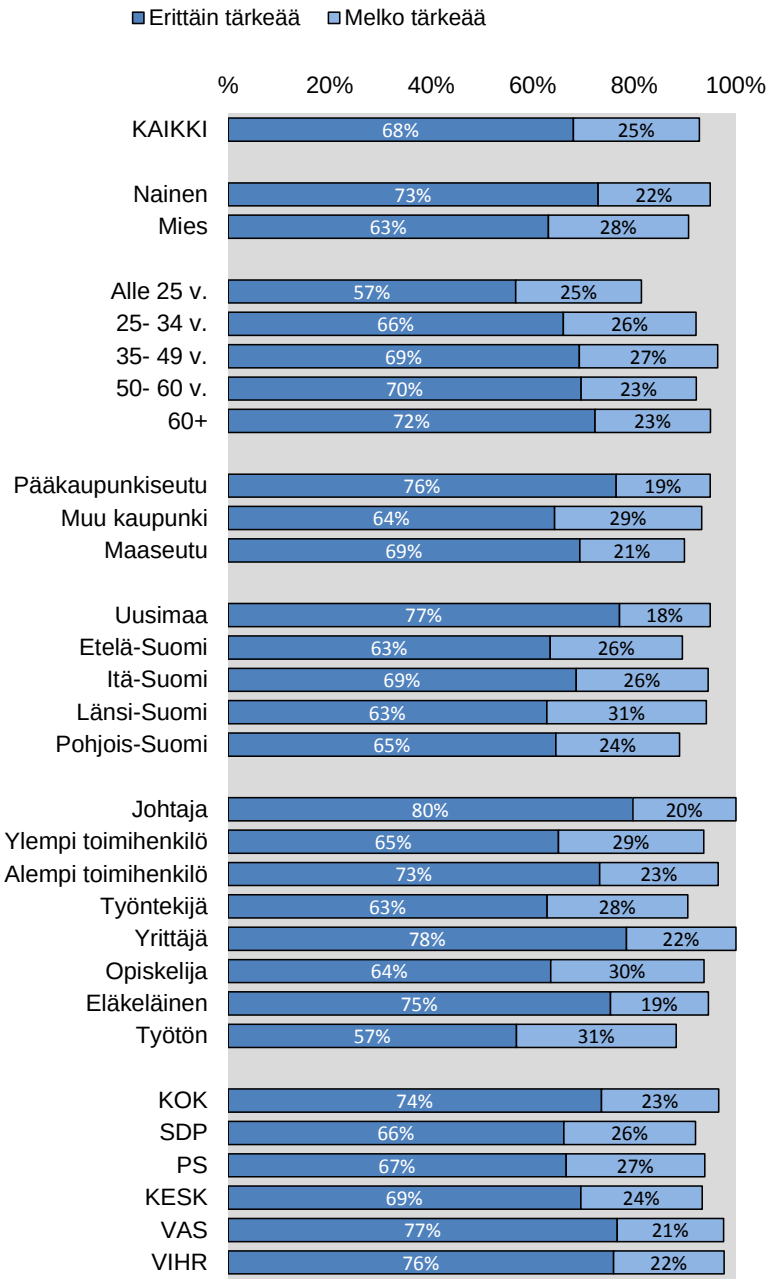

Liitekuvio 22.

KUNTAHALLINTOON LIITTYVIÄ MIELIPITEITÄ, ERÄIDEN ASIOIDEN TÄRKEYS: kunnan asioista saa tietoa helposti ja ymmärrettävästi (%)

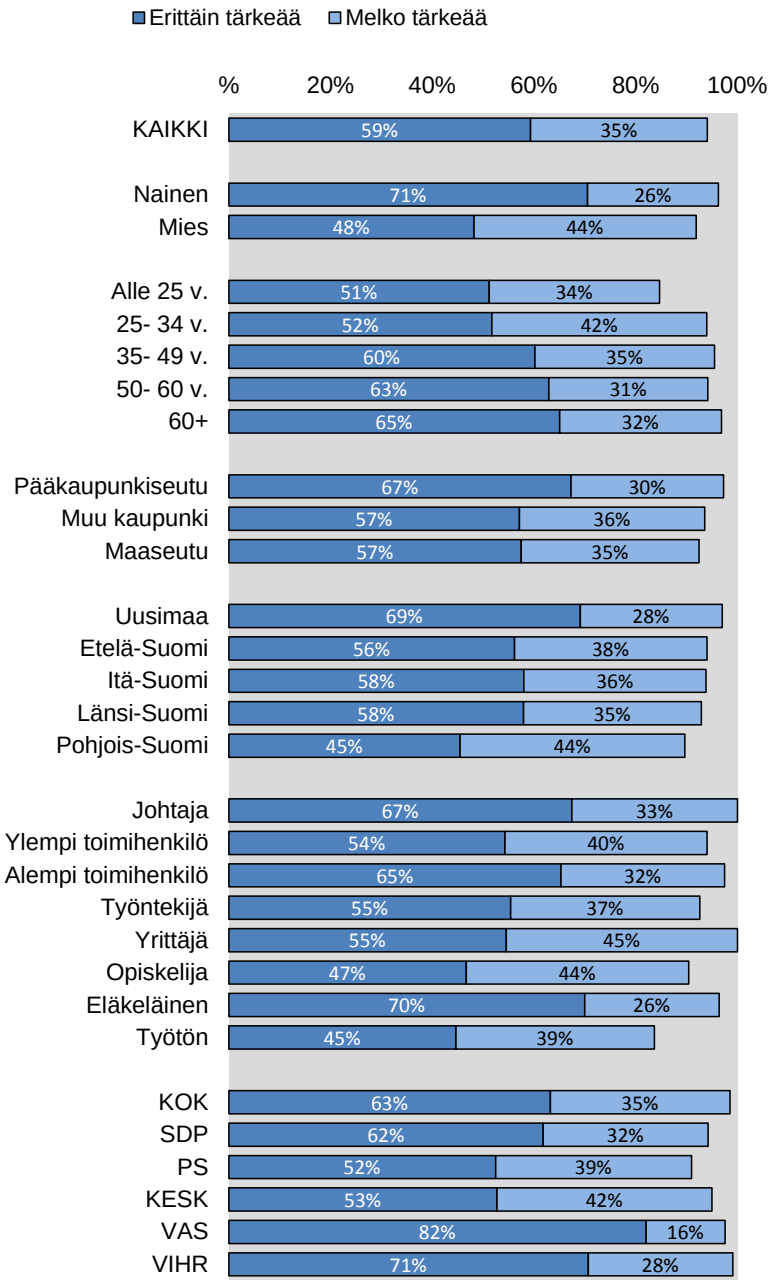

Liitekuvio 23.

KUNTAHALLINTOON LIITTYVIÄ MIELIPITEITÄ, ERÄIDEN ASIOIDEN TÄRKEYS: kunnan asioista saa tietoa omalla äidinkielellä (%)

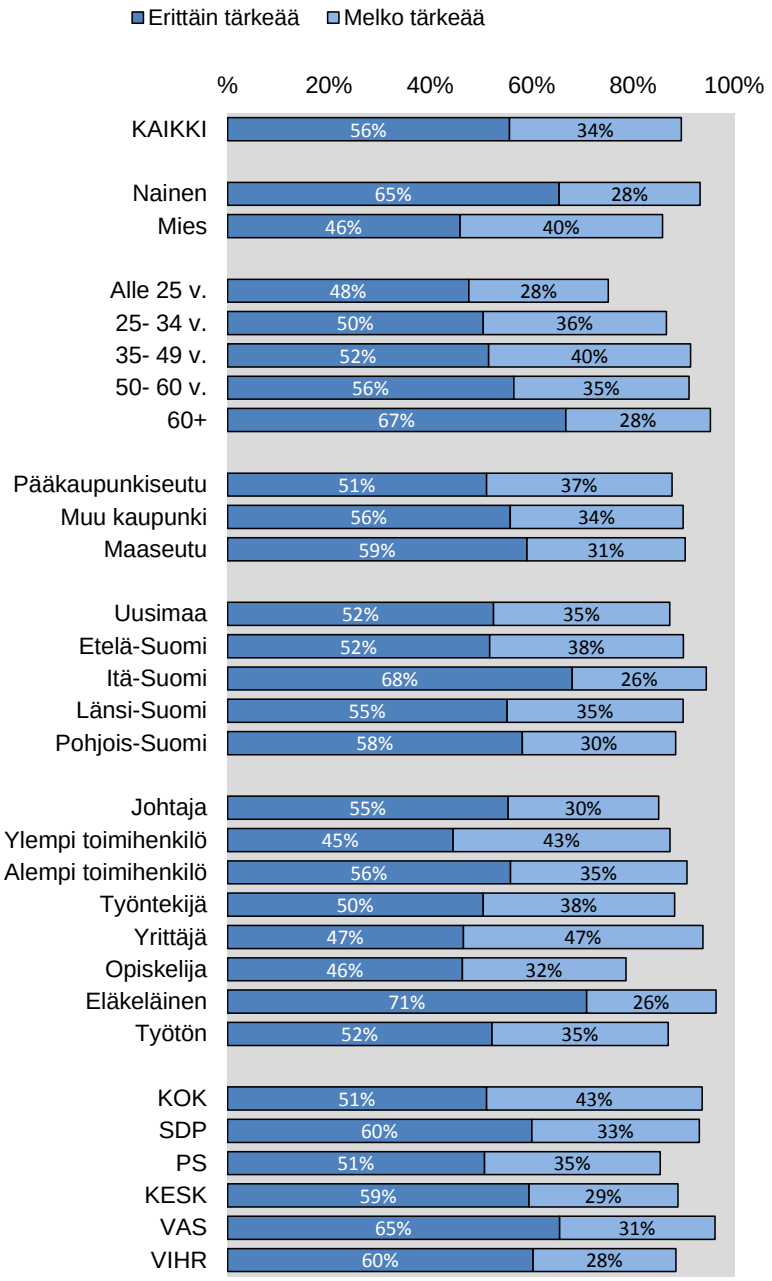

Liitekuvio 24.

KUNTAHALLINTOON LIITTYVIÄ MIELIPITEITÄ, ERÄIDEN ASIOIDEN TÄRKEYS: kunnan päätökset ja toimenpiteet valmistellaan asiantuntevasti (%)

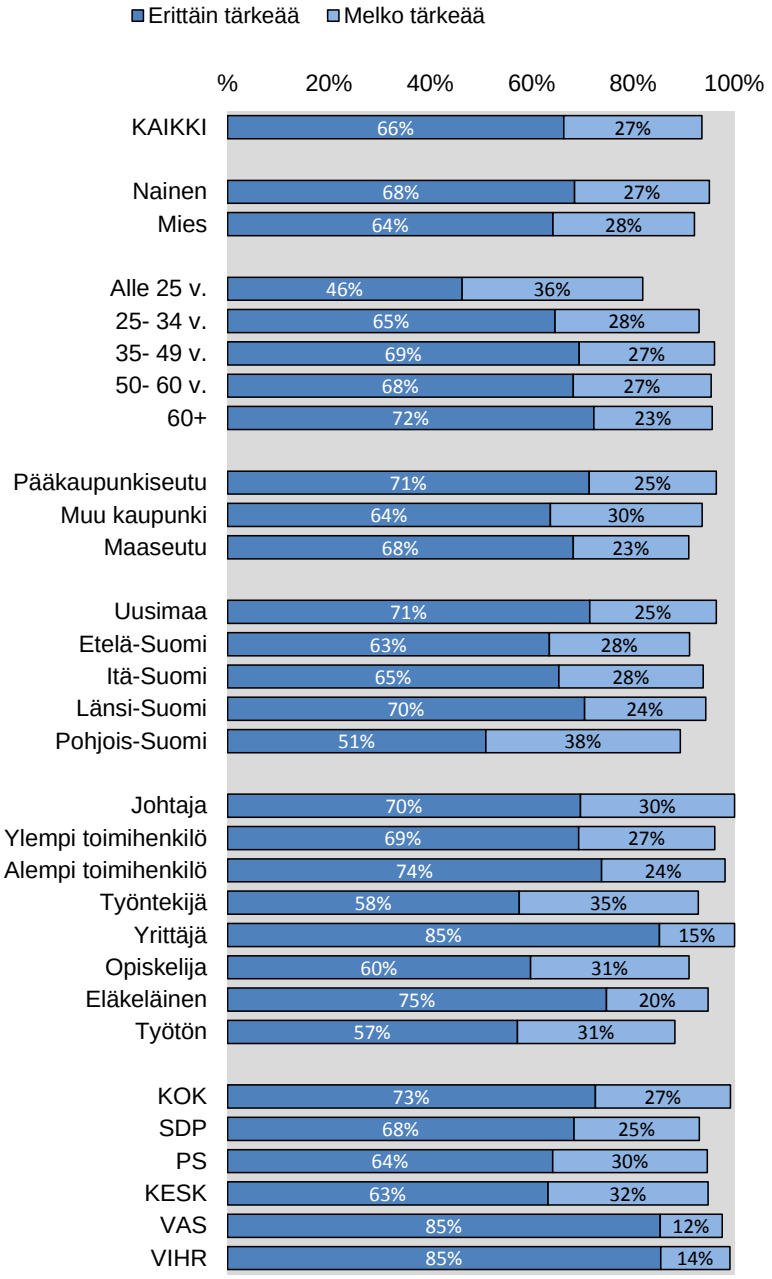

Liitekuvio 25.

KUNTAHALLINTOON LIITTYVIÄ MIELIPITEITÄ,
ERÄIDEN ASIOIDEN TÄRKEYS:
kunnan hallinto ja päätöksenteko on avointa (%)

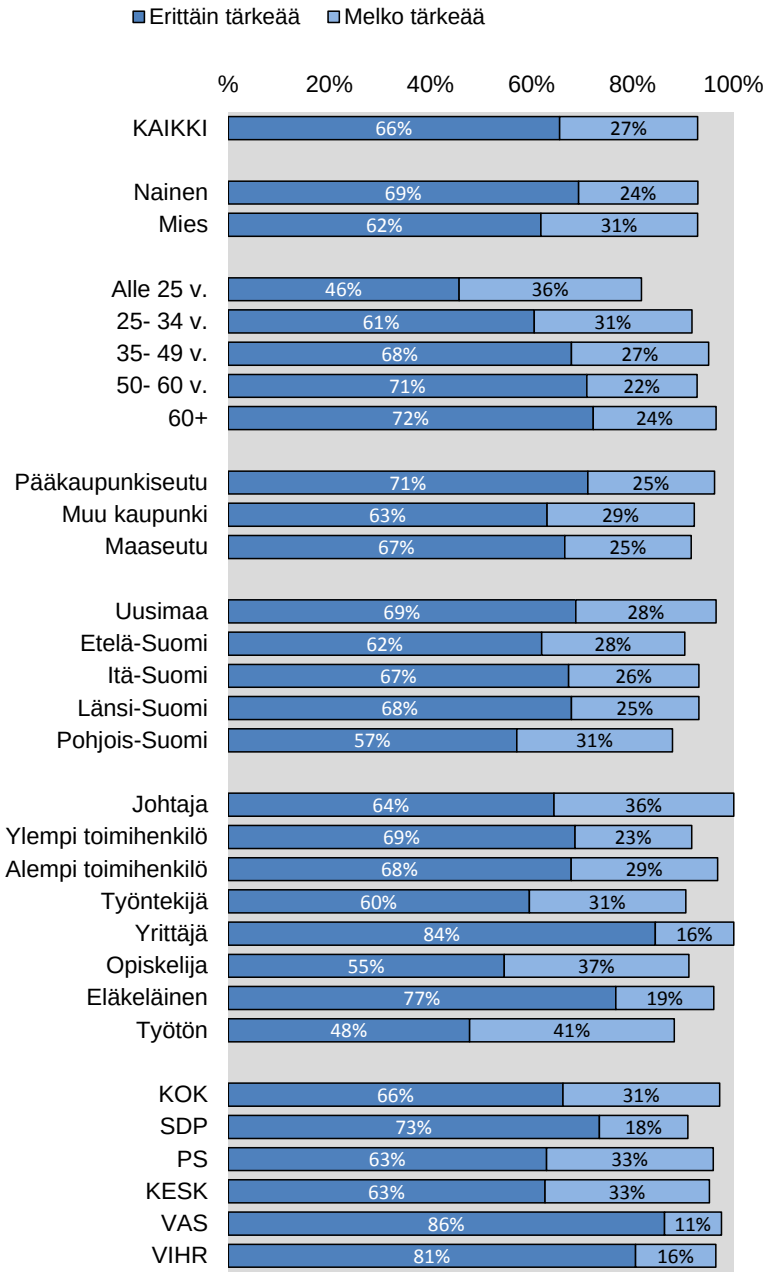

Liitekuvio 26.

ERÄIDEN ASIOIDEN TOTEUTUMINEN KUNTAHALLINNOSSA:
kuntahallinto turvaa kansalaisten peruspalvelut (%)

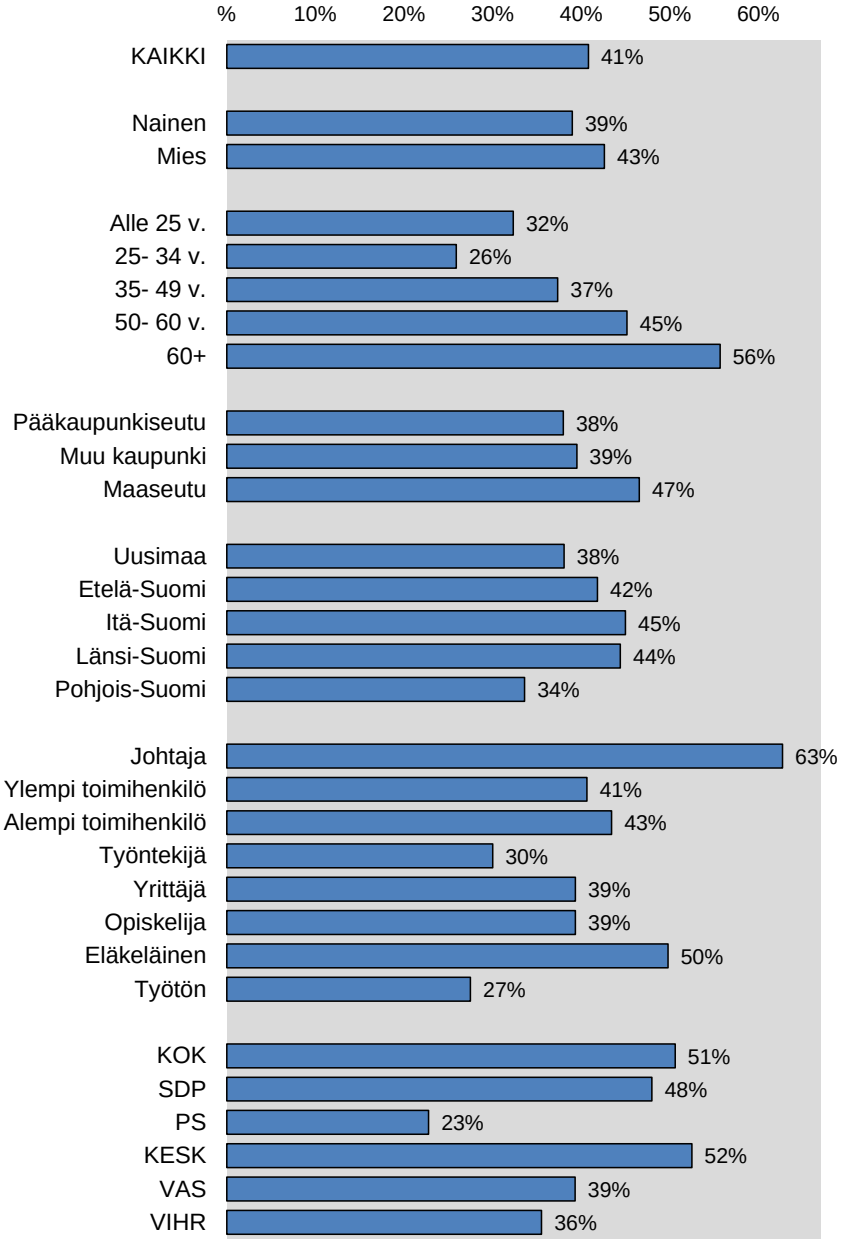

Liitekuvio 27.

ERÄIDEN ASIOIDEN TOTEUTUMINEN KUNTAHALLINNOSSA:
kunta viestii palveluista ymmärrettävästi (%)

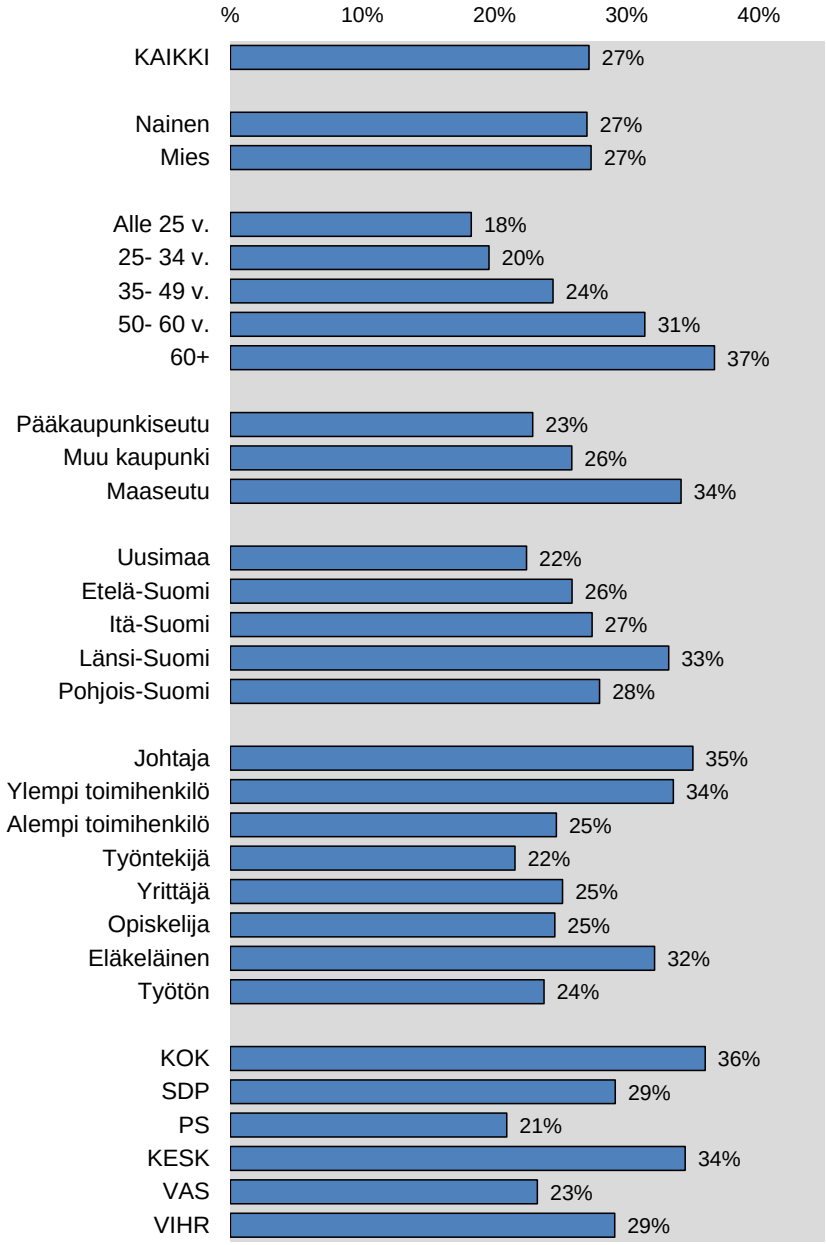

Liitekuvio 28.

ERÄIDEN ASIOIDEN TOTEUTUMINEN KUNTAHALLINNOSSA:
kunnalta saa helposti tietoa itseä koskevista asioista (%)

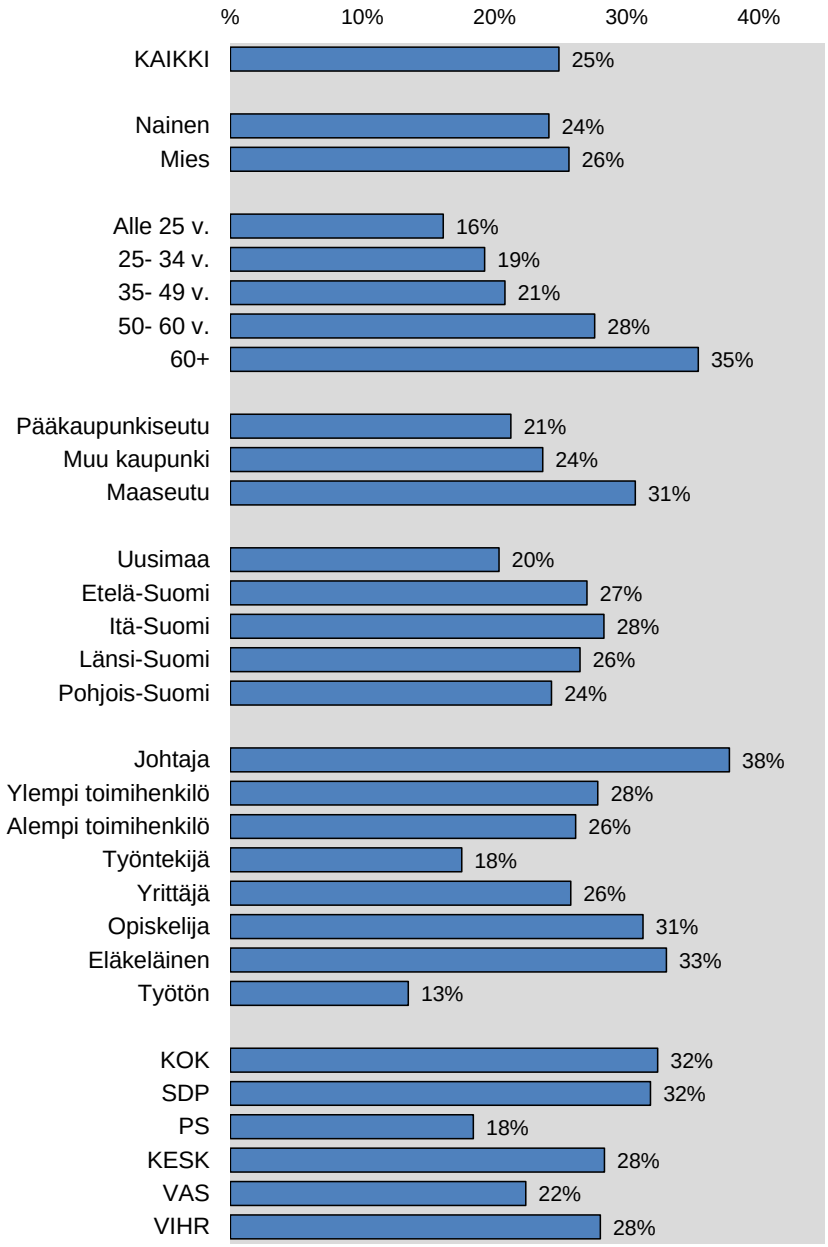

Liitekuvio 29.

ERÄIDEN ASIOIDEN TOTEUTUMINEN KUNTAHALLINNOSSA:
kuntahallinto on asiantuntevaa (%)

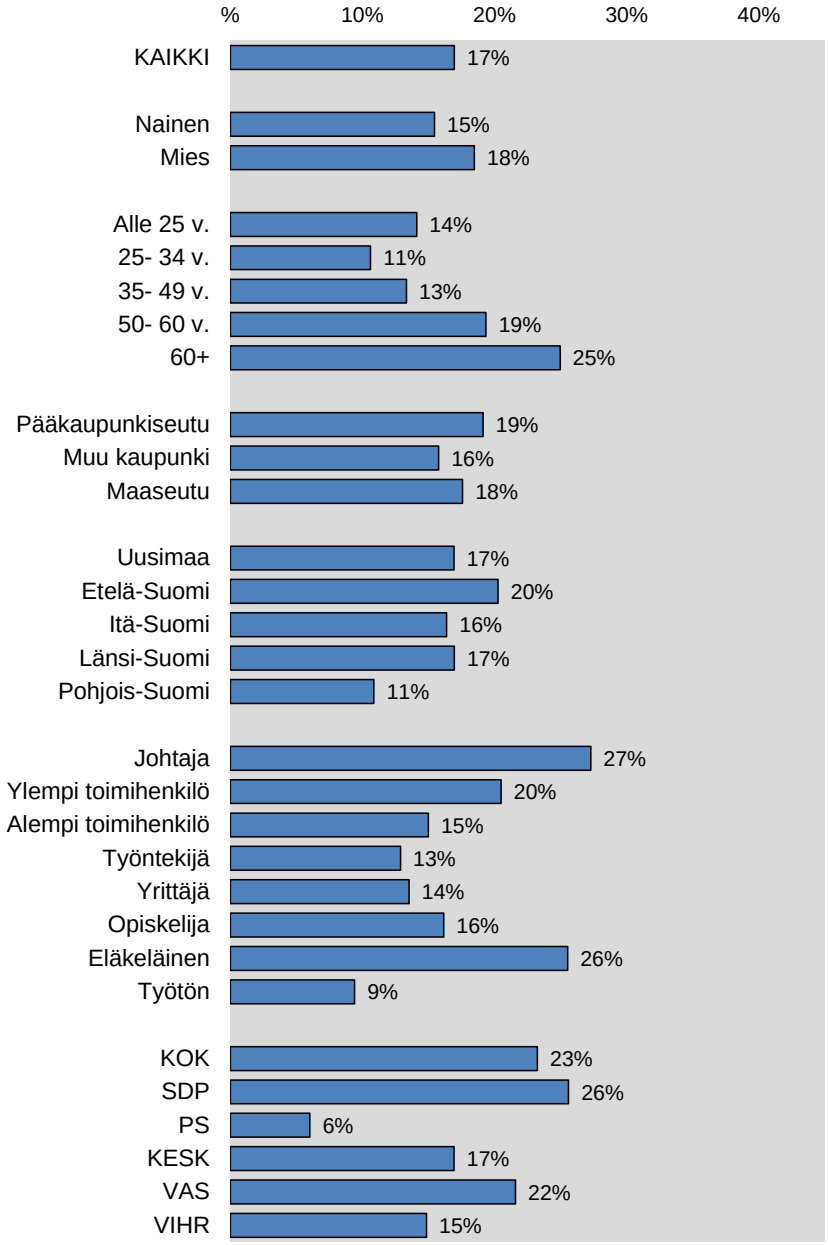

Liitekuvio 30.

ERÄIDEN ASIOIDEN TOTEUTUMINEN KUNTAHALLINNOSSA:
hallinto on laadukasta (%)

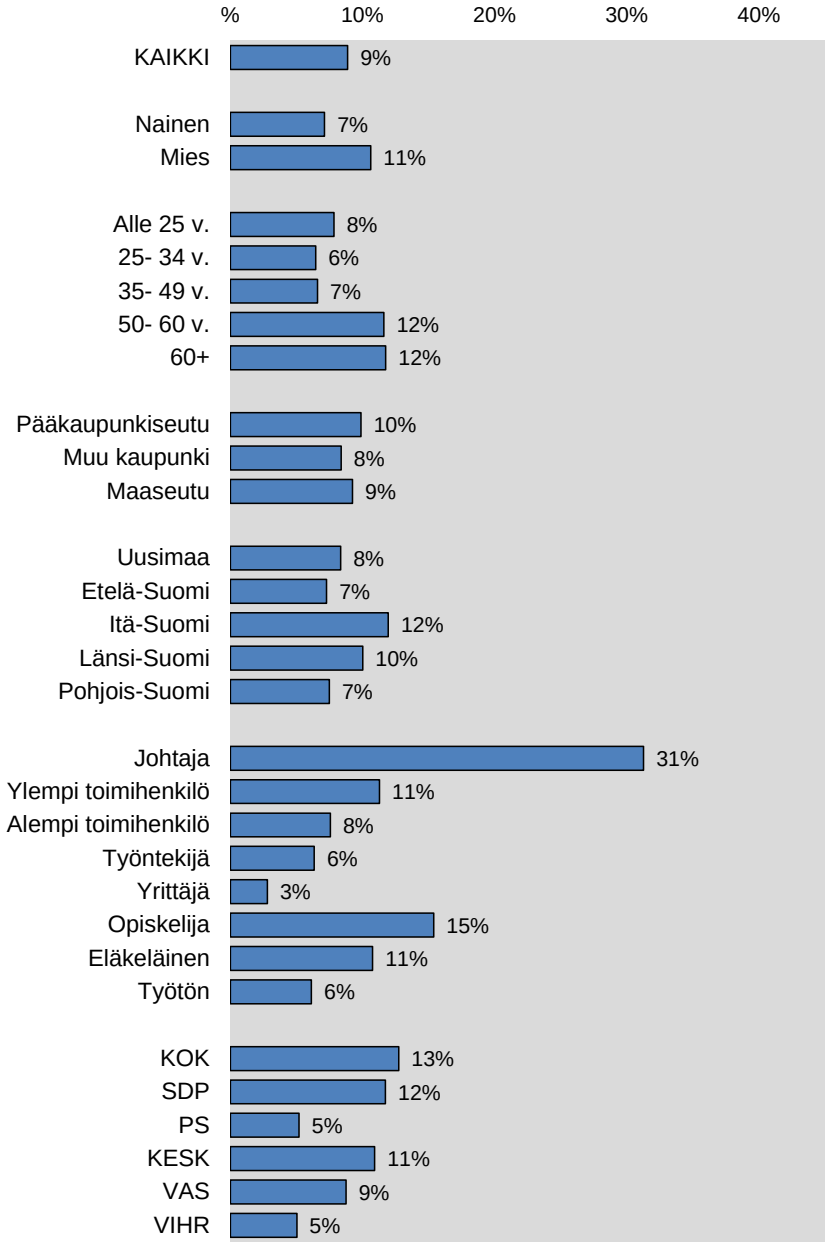

Liitekuvio 31.

ERÄIDEN ASIOIDEN TOTEUTUMINEN KUNTAHALLINNOSSA:
tuntee, että voi vaikuttaa kuntansa asioihin (%)

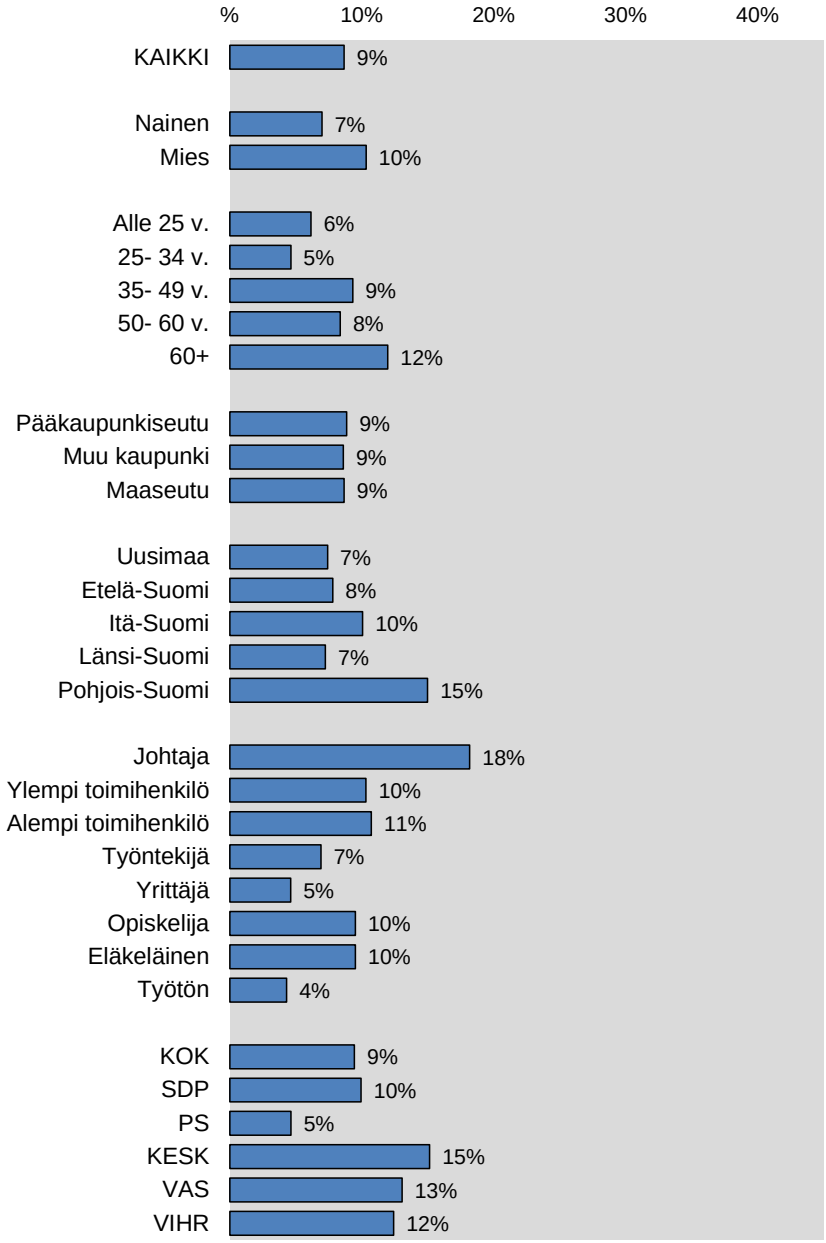

Liitekuvio 32.

ERÄIDEN ASIOIDEN TOTEUTUMINEN KUNTAHALLINNOSSA:
ei mikään edellisistä (mainituista vaihtoehdoista) (%)

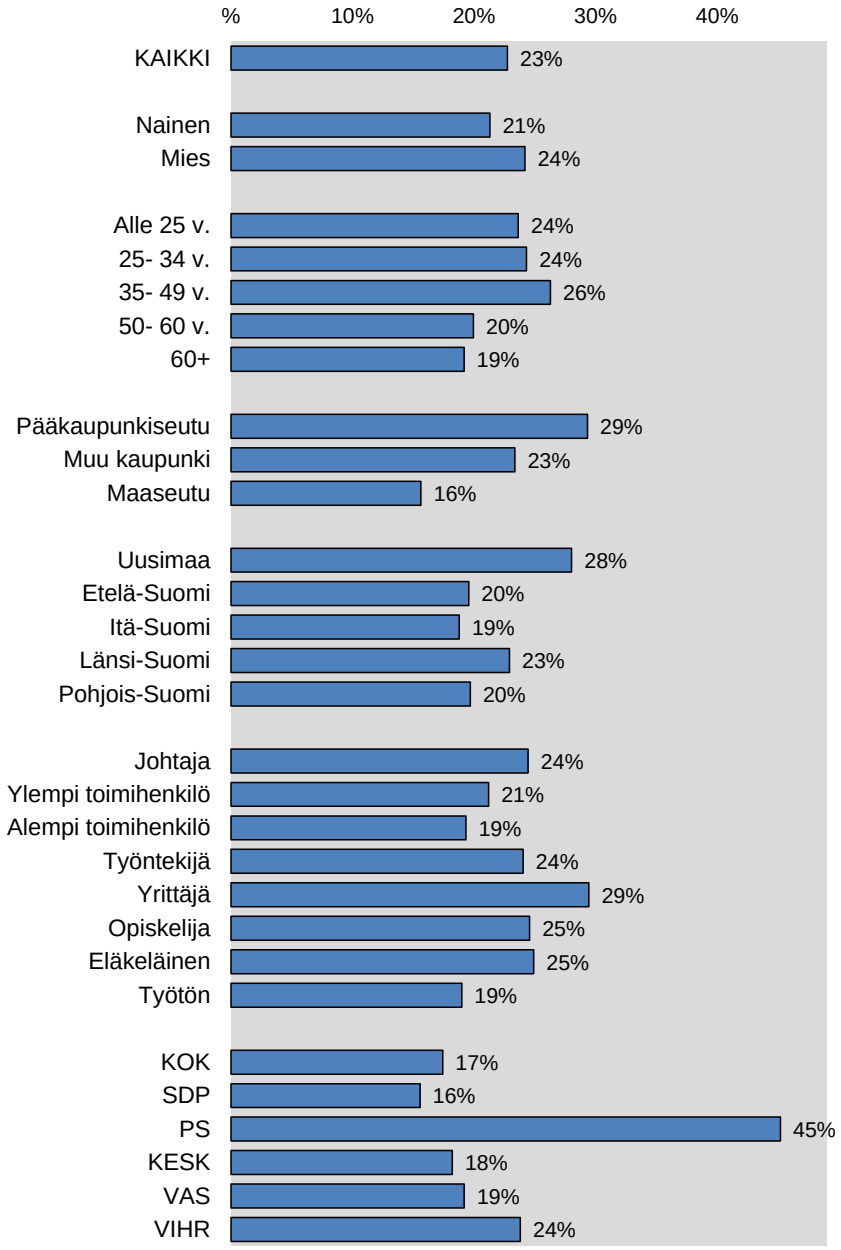

Liitekuvio 33.

ERÄIDEN ASIOIDEN TOTEUTUMINEN KUNTAHALLINNOSSA:
ei osaa sanoa (%)

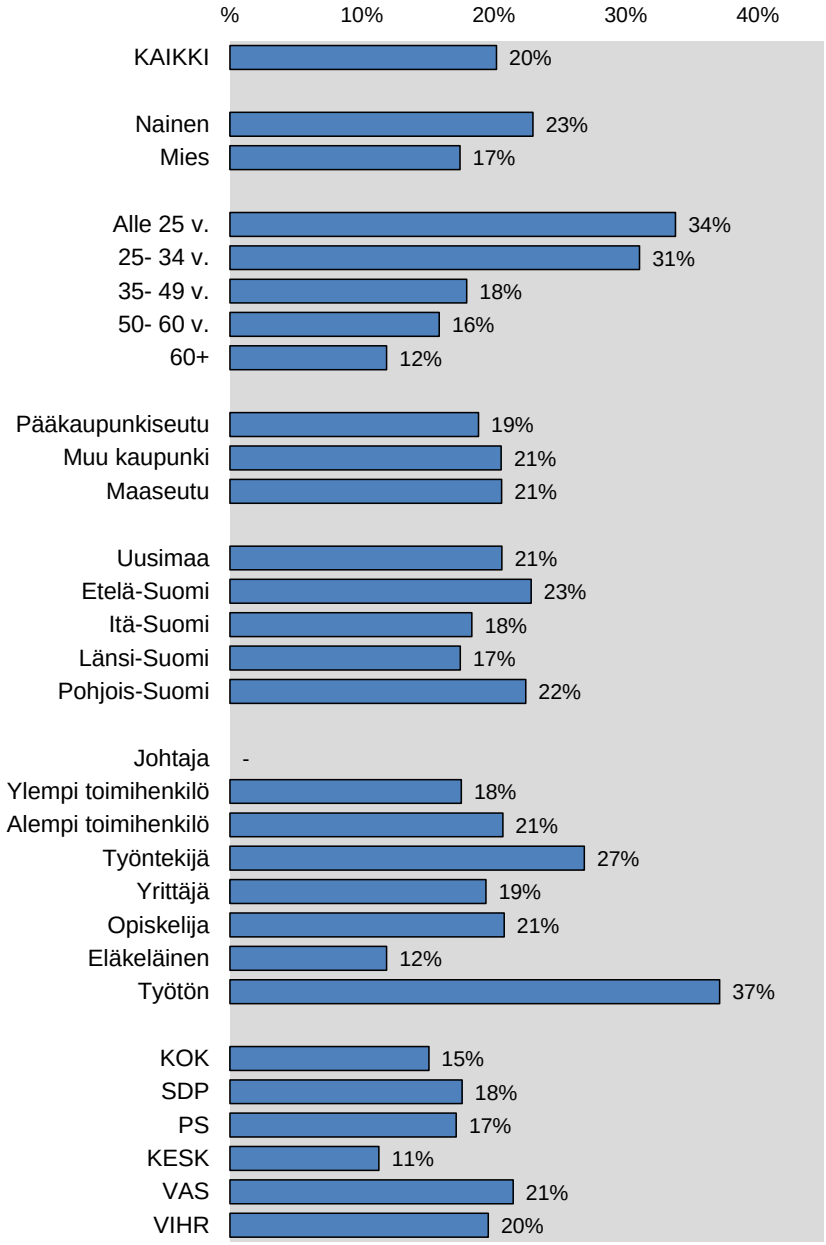

Liitekuvio 34.

LOMAKE

Tässä kyselyssä kulttuuripalveluilla tarkoitetaan erityisesti julkisin varoin rahoitettuja ja/tai järjestettyjä palveluita, kuten kirjastoa, museoita, teatteria, orkestereita sekä yleistä kulttuurityötä.

1 Mitä seuraavista kulttuuripalveluista käytät itse? Merkitse kaikki, joita olet käyttänyt tai joihin olet osallistunut viimeisen 12 kuukauden aikana.

ROTATOIDAAN 1-9

1 Kirjasto
2 Museo
3 Teatteri
4 Taidenäyttely
5 Konsertti
6 Lasten kulttuuritapahtuma
7 Nuorisotapahtuma
8 Musiikkitapahtumat ja festivaalit
9 Elokuva
10 Muu kulttuuripalvelu, mikä?_____
11 Ei mitään edellisistä
12 En osaa sanoa

2 Kuinka tärkeää mielestäsi on seuraavien asioiden toteutuminen kulttuuripalvelujen yhteydessä?

VAIHTOEHDOT
1 Erittäin tärkeää
2 Melko tärkeää
3 Ei kovin tärkeää
4 Ei lainkaan tärkeää
5 En osaa sanoa

ROTATOIDAAN ARVIOINTIKOHTEITA

- Kulttuuripalvelut ovat laadukkaita.
- Kulttuuripalvelut ovat lähellä tai helposti saatavissa.
- Kulttuuripalvelut on tuotettu asiantuntevasti.
- Kulttuuripalveluja on tarjolla eri käyttäjäryhmille.
- Kulttuuripalvelujen hinta ei ole käyttäjälle liian suuri
- Kulttuuripalvelujen pysyvyys ei ole uhattuna

3 Suomalaisen palkansaajan keskiansio) lokakuussa 2011 oli 3 150 €/kk. Kulttuurialan ammateissa (esim. kirjastonhoitajat, museoamanuenssit ja kulttuurituottajat) edellytetään korkeakoulututkintoa. Näissä ammateissa toimivien keskiansio vastaavana ajankohtana oli noin 600 euroa vähemmän kuin suomalaisen palkansaajan keskiansio. Onko tämä palkka mielestäsi riittävä?

1 Kyllä
2 Ei
3 En osaa sanoa

4 Seuraavassa on eräitä kulttuuripalveluihin liittyviä väittämiä. Kerro kuinka samaa tai eri mieltä olet kunkin väittämän kanssa.

VAIHTOEHDOT
1 Täysin samaa mieltä
2 Jokseenkin samaa mieltä
3 Jokseenkin eri mieltä
4 Täysin eri mieltä
5 En osaa sanoa

ROTATOIDAAN VÄITTÄMIÄ

- Kulttuuripalveluita on tuotettava tasapuolisesti eri ikä- ja väestöryhmille.
- Kulttuuriala on tärkeä työllistäjä.
- Kunnan on tuettava asukkaiden omaa kulttuuriharrastustoimintaa.
- Kulttuuripalvelut luovat moniarvoisuutta ja edesauttavat kansainvälisyyttä.
- Hyvin toimivat kulttuuripalvelut lisäävät paikkakunnan asukkaiden hyvinvointia ja tuovat paikkakunnalle uusia asukkaita.
- Hyvin toimivat kulttuuripalvelut ovat vetovoimatekijä, joka houkuttelee matkailijoita paikkakunnalle.
- Kulttuuripalveluita pitää tukea verovaroista, jotta pääsylippu- ja käyttömaksut pysyvät edullisina.
- Laadukkaiden kulttuuripalvelujen tuottamisen edellytyksenä ovat koulutetut asiantuntijat.
- Kulttuuripalveluita tuottavan henkilöstön huono palkkaus on osoitus siitä, että päätöksentekijät eivät arvosta kulttuuripalveluita.
- Kulttuuripalveluita ei ole suunnattu minulle

5 Alla on kolme kulttuuriin ja kulttuurialoihin yleisemmin liittyvää väittämää. Kerro kuinka samaa tai eri mieltä olet kunkin väittämän kanssa.

VAIHTOEHDOT
1 Täysin samaa mieltä
2 Jokseenkin samaa mieltä
3 Jokseenkin eri mieltä
4 Täysin eri mieltä
5 En osaa sanoa

ROTATOIDAAN VÄITTÄMIÄ

- Kulttuurialojen taloudellinen merkitys kasvaa tulevaisuudessa
- Valtion on tuettava eri kulttuurimuotoja nykyistä enemmän
- Kulttuuri on kansalaisen peruspalvelu

6 Alla on eräitä kuntahallintoon liittyviä väittämiä. Kerro erikseen, kuinka tärkeä kukin niistä on sinulle henkilökohtaisesti.

VAIHTOEHDOT	1	Erittäin tärkeää
	2	Melko tärkeää
	3	Ei kovin tärkeää
	4	Ei lainkaan tärkeää
	5	En osaa sanoa

ROTATOIDAAN ASIOITA

- Kuntalaiset ovat mukana kehittämässä kunnan palveluja
- Kunnan työntekijät toimivat puolueettomasti
- Kunnan asioista ja palveluista saa tietoa helposti ja ymmärrettävästi
- Kunnan palveluista ja asioista saa tietoa omalla äidinkielellä
- Kunnan päätökset ja toimenpiteet valmistellaan asiantuntevasti
- Kunnan hallinto ja päätöksenteko on avointa

7 Kuinka hyvin seuraavat väittämät toteutuvat nykyisin kuntahallinnossa? Merkitse kaikki ne joiden kanssa olet samaa mieltä.

ROTATOIDAAN 1-6

1 Kuntahallinto on asiantuntevaa
2 Hallinto on laadukasta
3 Kuntahallinto turvaa kansalaisten peruspalvelut
4 Kunta viestii palveluista ymmärrettävästi
5 Saat kunnalta helposti tietoa sinua koskevista asioista
6 Tunnet, että voit vaikuttaa kuntasi asioihin
7 Ei mikään edellisistä
8 En osaa sanoa